

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมธุรกิจการพนัน และการพนันออนไลน์

ในบทนี้ได้ศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมธุรกิจการพนันและการพนันออนไลน์ในต่างประเทศ ทั้งในประเทศที่ห้ามประกอบธุรกิจการพนันออนไลน์โดยเด็ดขาดคือ สหรัฐอเมริกา และประเทศที่มีการอนุญาตให้มีการประกอบธุรกิจออนไลน์โดยชอบด้วยกฎหมายภายใต้การควบคุมของรัฐ คือ ประเทศอังกฤษ ประเทศออสเตรเลียและเขตปกครองพิเศษฮ่องกง ทั้งนี้ โดยศึกษาความเป็นไปได้ในการนำส่วนที่เป็นประโยชน์ในกฎหมายต่างประเทศดังกล่าว เพื่อมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนากฎหมายการพนันของไทย หรือมาตรการต่างๆที่จะนำมาควบคุมและบังคับใช้กับการเล่นพนันออนไลน์ให้มีความเหมาะสมต่อไป

3.1 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ในต่างประเทศ

การบังคับใช้กฎหมายการพนันในประเทศไทยกับการพนันออนไลน์นั้น ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ จึงควรที่จะศึกษากฎหมายว่าด้วยการพนันและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องของต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลียและเขตปกครองพิเศษฮ่องกง ซึ่งเป็นประเทศที่มีการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวกับการพนันออนไลน์แล้ว

3.1.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกามีกฎหมายควบคุมการพนันที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจพนันแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ กฎหมายสหพันธรัฐ¹ (Federal law) และกฎหมายของมลรัฐต่าง ๆ (State law) การกำหนดนโยบายและกฎหมายเรื่องการพนันในประเทศสหรัฐอเมริกาโดยทั่วไปนั้น เป็น

¹ Chuck Humphrey. *Federal Summary*. Available: <http://www.gambling-law-us.com/Federal-Laws/>

อำนาจหน้าที่ของมลรัฐต่างๆ แต่ในบางกรณีที่เป็นเรื่องที่มีผลกระทบระดับประเทศในวงกว้าง รัฐบาลกลางก็จะเข้ามามีบทบาทกำหนดทิศทาง จึงมีการบัญญัติกฎหมายสหพันธรัฐหรือกฎหมาย รัฐบาลกลางที่เกี่ยวกับการพนันในบางเรื่องขึ้น² ในที่นี้จะขอกล่าวถึงกฎหมายบางฉบับที่สำคัญที่ เกี่ยวกับการพนันออนไลน์

1) Interstate Wire Act of 1961 (U.S. Code, Title 18, Chapter 50 (§ 1081 – 1084)³

กฎหมายฉบับนี้ตราขึ้นเมื่อปี ค.ศ.1961 ซึ่งกฎหมายฉบับนี้เป็นหนึ่งในกฎหมายหลาย ฉบับที่ตราขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันปัญหาองค์กรอาชญากรรม (organized crime) ใน ประเทศสหรัฐอเมริกา ด้วยการใช้มาตรการหลายอย่าง โดยเฉพาะมาตรการทางการเงิน การ ตรวจสอบ การยึดทรัพย์สินที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรม เช่น การเรียกเงินค่าคุ้มครอง การทำธุรกิจพนันผิดกฎหมาย เนื่องจากในช่วงทศวรรษที่ 1950 องค์กรอาชญากรรมมักจะนำเงินที่ ได้จากการกระทำความผิด ไปใช้หมุนเวียนในธุรกิจการพนันทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย เพื่อ ฟอกให้เป็นเงินที่ถูกกฎหมาย

1.1) เจตนารมณ์ของกฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้มีเจตนารมณ์ที่จะช่วยให้มลรัฐต่าง ๆ สามารถบังคับใช้กฎหมาย ควบคุมการพนันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีบทลงโทษทางอาญาในกรณีที่บุคคลใดประกอบ ธุรกิจรับพนันทายผลการเสี่ยงโชคที่ใช้อุปกรณ์สื่อสารผ่านสาย (Wire communication) ที่ใช้ในการ ทำธุรกิจการพนันระหว่างมลรัฐ หรือธุรกิจการพนันในต่างประเทศ รวมถึงการโอนเงินตราหรือ เครดิตที่ได้จากการชนะพนัน⁴

1.2) การควบคุม

รัฐบาลกลางของสหรัฐอเมริกามีนโยบายที่ห้ามการประกอบธุรกิจการพนัน ออนไลน์ทุกประเภทในมลรัฐต่างๆ โดยถือว่าการพนันออนไลน์เป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย และมีความผิดตามกฎหมาย Interstate Wire Act นี้

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงยุติธรรม ซึ่งในปัจจุบันกระทรวงยุติธรรม สหรัฐ นั้นใช้ Interstate Wire Act นี้ในการฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้ประกอบการธุรกิจพนัน

² ไพศาล ลิ้มสถิตย์ (2555). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการ "ศึกษาบทบาทของการจัดการปัญหาการพนันและผลกระทบทางสังคมในต่างประเทศ" ศูนย์กฎหมายสุขภาพและจริยศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 20.

³ 18 U.S. CODE CHAPTER 50 – GAMBLING. Available: <http://www.law.cornell.edu/uscode/text/18/part1/chapter-50>

⁴ ไพศาล ลิ้มสถิตย์. *อ้าวแล้ว เจริญรอนท์ 2*. หน้า 21.

ออนไลน์ทุกประเภท ด้วยการเทียบเคียงการรับพนันผิดกฎหมายทางโทรศัพท์ (Telephone wagering) กับการพนันออนไลน์ โดยกฎหมายฉบับนี้ ห้ามผู้ประกอบการธุรกิจรับโอนเงินหรือเครดิตเกี่ยวกับการพนัน รวมถึงการเป็นตัวกลางในการให้ข้อมูลการรับพนันระหว่างมลรัฐหรือการพนันระหว่างประเทศ⁵

ปัจจุบันมีธุรกิจด้านธุรกรรมทางการเงินด้านพนันออนไลน์ที่ยังไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายสหรัฐ เช่น EcoCard, Instacash, Neteller, Firepay และ Moneybookers กล่าวคือ ยังคงอนุญาตให้คนอเมริกันสามารถเปิดบัญชีเพื่อเล่นพนันออนไลน์ได้ จึงทำให้คนอเมริกันยังสามารถเล่นพนันออนไลน์ผ่านตัวกลางเหล่านี้ได้ เช่น เว็บไซต์พนันแห่งหนึ่งที่มีชื่อ BestCasino.net⁶

ในสมัยอดีตประธานาธิบดี Bill Clinton และ George W. Bush รวมถึงสมัยประธานาธิบดี Barack Obama กระทรวงยุติธรรมของสหรัฐได้เคยสั่งให้ดำเนินคดีกับผู้ประกอบการธุรกิจการพนันทางอินเทอร์เน็ตที่มีเครือข่ายธุรกิจในต่างประเทศ หากผู้กระทำความผิดเดินทางเข้ามาในสหรัฐอเมริกา

นอกจากนี้ สหรัฐอเมริกายังกดดันให้ห้ามการโฆษณาการพนันออนไลน์ทางเว็บไซต์ต่างๆ ที่คนอเมริกันนิยมใช้งาน เช่น กรณีเว็บไซต์ the Sporting News ทำผิดกฎหมาย ต้องจ่ายเงินค่าปรับเป็นเงิน 4.2 ล้านดอลลาร์ และต้องให้เงินอีก 3 ล้านดอลลาร์ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้คนทั่วไปทราบว่า การพนันออนไลน์เป็นสิ่งผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกา⁷

1.3) บทกำหนดโทษ

ผู้กระทำความผิดตามกฎหมายนี้มีโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกินอัตราที่กฎหมายกำหนด หรือทั้งจำทั้งปรับ ตัวอย่าง การนำกฎหมายนี้มาปรับใช้ในปัจจุบันของรัฐบาลกลางสหรัฐ โดยกระทรวงยุติธรรม คือ การถือว่าการพนันทางอินเทอร์เน็ตเป็นการพนันที่ผิดกฎหมาย

แนวปฏิบัติที่เป็นธรรมเนียมที่มีการยึดถือกันมากกว่า 100 ปี ของสหรัฐอเมริกา คือ เมื่อพบว่ามีผู้กระทำความผิดตามกฎหมายการพนัน กระทรวงยุติธรรมจะมีแนวปฏิบัติให้เจ้าหน้าที่ดำเนินคดีกับผู้ประกอบการหรือเจ้ามือพนันผิดกฎหมาย แต่จะไม่ดำเนินคดีกับผู้เล่นการ

⁵ ไพศาล ลิ้มสถิตย์. (2555). *การพนันออนไลน์ การขายผลฟุตบอล การเล่นเกมออนไลน์ : ปัญหาในการปรับใช้ พ.ร.บ.การพนัน พ.ศ.2478*. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ ภายใต้โครงการการจัดการความรู้เพื่อขับเคลื่อนสังคมปลอดภัย มูลนิธิสคสรี-สฤติวงศ์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.). หน้า 56-58.

⁶ ไพศาล ลิ้มสถิตย์. *อ้าวแล้ว เซ็งอะไรที่ 2*. หน้า 29-30.

⁷ ไพศาล ลิ้มสถิตย์. (ม.ป.ป.). *เปิดปม เป็น อยู่ คือ “พนันออนไลน์” สังคมไทยยุคไร้พรมแดน (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพฯ: เอ็ม เอ็นเตอร์ไพรส์. หน้า 25.

พนัน ซึ่งแนวทางนี้ใช้กับกรณีการพนันออนไลน์ที่มีสำนักงานในประเทศที่อนุญาตให้เล่นพนันออนไลน์ด้วยเช่นกัน คนอเมริกันที่เล่นพนันออนไลน์จึงไม่ถูกดำเนินคดีตามกฎหมายสหรัฐ⁸

2) Unlawful Internet Gambling Enforcement Act of 2006⁹ (UIGEA)

เนื่องจาก Federal wire act ซึ่งเป็นกฎหมายควบคุมการพนันที่ใช้อยู่ในขณะนั้น ไม่ครอบคลุมถึงการพนันออนไลน์ กล่าวคือ ในปี ค.ศ.2002 The United States Court of Appeal for the Fifth Circuit ได้เคยตัดสินไว้ว่า Federal wire act ห้ามการส่งผ่านข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการเล่นพนันทั่วไปเช่นทายผลกีฬาผ่านการใช้เครื่องมือสื่อสารผ่านสาย แต่การตีความกฎหมายดังกล่าวไม่ห้ามถึงกรณีการเล่นพนันออนไลน์ด้วย ในขณะที่บางมลรัฐได้มีการออกกฎหมายเฉพาะขึ้นมาห้ามการเล่นพนันออนไลน์ซึ่งก็ไม่มากนัก

2.1) เจตนารมณ์ของกฎหมาย

สภาองเกรสของสหรัฐได้ออกกฎหมาย UIGEA ขึ้นมาในปี ค.ศ.2006 ภายใต้การแนะนำของคณะกรรมการศึกษาผลกระทบจากการพนันระดับชาติ (the National Gambling Impact Study Commission) ซึ่งหนึ่งในประเด็นข้อถกเถียงที่มีในการแถลงเปิดก็คือ ปัญหาการพนันผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ที่เพิ่มขึ้นสำหรับการธนาคารและบริษัทบัตรเครดิต¹⁰ กฎหมายฉบับนี้เป็นเครื่องมือใหม่ที่สำคัญสำหรับการบังคับใช้กฎหมายการพนัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับการพนันทางอินเทอร์เน็ต กฎหมายนี้จะประกอบไปด้วยถ้อยคำที่ไม่สามารถทำการเพิ่มเติมในกฎหมายอื่นๆ ได้เลย ซึ่งได้มีการเพิ่มเติมขยายความคำจำกัดความของการพนันให้ครอบคลุมในส่วนของการพนันที่มีอยู่ในปัจจุบัน

เหตุผลและความจำเป็นในการตรากฎหมายนี้ คือ ในช่วงปี ค.ศ.2006 การพนันทางอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่ จะมีการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านบัตรเครดิต การโอนเงินเป็นหลัก ซึ่งมีการจัดทำรายงานศึกษาผลกระทบในแง่ลบจากการเล่นพนันของ the National Gambling Impact Study Commission ในปี ค.ศ.1999 ที่เสนอให้มีการออกกฎหมายควบคุมการทำธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการเล่นพนันทางอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะปัญหาการติดหนี้พนันที่บริษัทบัตรเครดิตไม่สามารถติดตามหนี้จากลูกค้าผู้ถือบัตรเครดิตได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องออกกฎหมายควบคุม

⁸ เรื่องเดียวกัน. หน้า 25-26.

⁹ *Unlawful Internet Gambling Enforcement Act of 2006*. Available: http://en.wikipedia.org/wiki/Unlawful_Internet_Gambling_Enforcement_Act_of_2006

¹⁰ Rose, I. Nelson. (2006). "Viewpoint: The Unlawful Internet Gambling Enforcement Act of 2006 Analyzed". *Gaming Law Review* 10 (6): 537-541.

ในเรื่องดังกล่าวนี้เป็นการเฉพาะ เพราะกฎหมายการพนันของสหรัฐอเมริกาที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นไม่สามารถห้ามการเล่นพนันออนไลน์หรือพนันทางอินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ¹¹

2.2) เนื้อหาสาระของกฎหมาย¹²

กฎหมาย UIGEA นี้ มีกระบวนการยับยั้งธุรกิจการพนันจากการทำธุรกรรมที่ถูกควบคุม (Restricted transactions) การทำธุรกรรมทางการเงินที่จะถูกควบคุมนั้นเกี่ยวข้องกับธุรกิจการพนัน ระบบการชำระเงิน เมื่อมีการยอมรับการชำระเงินจากผู้ที่เล่นการพนันบนอินเทอร์เน็ตผิดกฎหมาย

UIGEA ห้ามมิให้ธุรกิจการพนันรับชำระเงินจากบุคคลอื่นที่เล่นการพนันหรือวางเดิมพันในการพนันที่เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต ซึ่งถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายภายใต้กฎหมายมลรัฐหรือสหรัฐ โดยมุ่งเน้นไปยังการขัดขวางการทำธุรกรรมการพนันในเชิงเศรษฐกิจ แต่ไม่ได้มุ่งเน้นในการยุติการเล่นการพนันหรือปราบปรามการพนันโดยตรง

2.3) คำนิยาม

ในส่วนของมาตรา 5362 ให้ความหมายและคำจำกัดความของศัพท์เกี่ยวกับการพนันเพื่อที่จะนำไปใช้ได้ ใน UIGEA ได้จำกัดความ การพนัน ไว้เพื่อที่จะให้ครอบคลุมการกระทำใดก็ตามที่มีค่า ผลลัพธ์ รูปแบบการแข่งขัน เช่น กีฬา หรือ กิจกรรมอื่นๆ ในลักษณะเดียวกันด้วย (a game subject to chance) การเล่นที่มีโอกาสเป็นการพนัน ถูกออกแบบมาเพื่อให้รวมถึงการเล่นในระบบอินเทอร์เน็ตด้วย เช่น Internet Poker

ระบบการจ่ายระบบการชำระเงินพิเศษ (Designated payment system) รวมถึง ระบบที่ใช้ในการ โอนเงิน ซึ่งรัฐบาลสหพันธรัฐได้ให้ข้อมูลว่าจะเป็นระบบที่สามารถใช้ในการพนันที่ผิดกฎหมายได้

ผู้ให้บริการธุรกรรมทางการเงิน (Financial transaction provider) เป็นคำจำกัดความที่กว้างครอบคลุมไปถึงผู้ใดก็ตามที่มีส่วนร่วมในการ โอนเงินสำหรับการพนันผ่านระบบอินเทอร์เน็ต การกระทำดังกล่าวรวมไปถึงผู้ให้บริการธุรกรรมต้นทางที่การ โอนเงินทุนอิเล็กทรอนิกส์ได้เริ่มขึ้น และรวมถึงเครือข่ายการชำระเงินระหว่างประเทศด้วย

การบริการโต้ตอบทางคอมพิวเตอร์ (Interactive computer service) รวมถึงผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต

¹¹ ไทศาล ลิมสติคย์. *อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 5*. หน้า 60.

¹² *The Unlawful Internet Gambling Enforcement Act of 2006 Overview*. Available: <http://www.fdic.gov/news/news/financial/2010/fil10035a.pdf>

การจำกัดธุรกรรม (Restricted transaction) หมายความว่า การโอนเงินซึ่งเกี่ยวข้องกับกำหนัดพนันผิดกฎหมายทางอินเทอร์เน็ต

การพนันผิดกฎหมายผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (Unlawful internet gambling) คือ การพนัน การได้รับ การส่งการพนันซึ่งผิดกฎหมายภายใต้กฎหมายของสหพันธรัฐ

กฎหมายนี้ไม่ได้ให้ความสำคัญกับเครื่องคอมพิวเตอร์แต่อยู่ที่สถานที่ ที่การพนันเกิดขึ้นหรือที่ได้รับข้อมูลการพนันนั้น เพื่อที่จะบังคับให้ Casino ทำการรายงานธุรกรรมการเงินที่มีวงเงินมาก กฎหมายของสหพันธรัฐจึงเปลี่ยนมาเป็นสถาบันการเงิน (Financial institution) ซึ่งเป็น การรวมธุรกิจการพนันขนาดใหญ่ไปด้วย ส่วนคำจำกัดความข้ออื่นๆ ให้ถือตามมาตรฐานเดิม

2.4) การควบคุม

กฎหมาย UIGEA นี้ มีเนื้อหาที่ควบคุมธุรกิจที่เกี่ยวกับการรับชำระเงินที่เชื่อมโยงกับธุรกิจการพนันออนไลน์ผิดกฎหมาย ทั้งสถาบันการเงิน บริษัทบัตรเครดิต ผู้ให้บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ electronic payment หรือ e-payment)

กฎหมายนี้ให้อำนาจแก่ Federal Reserve Board (ธนาคารกลางสหรัฐ) และ Department of Treasury (กระทรวงการคลังสหรัฐ) ในการออกกฎหมายลำดับรองและแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง เพื่อห้ามผู้ประกอบการธุรกิจการพนัน มิให้ยอมรับการชำระเงินหรือการกระทำธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการพนันทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายรัฐบาลกลางและกฎหมายมลรัฐ นอกจากนี้ สถาบันการเงินหรือธนาคารต้องวางนโยบายหรือมีกระบวนการที่จะตรวจสอบ ระวังการทำธุรกรรมทางการเงิน เพื่อป้องกันมิให้มีการทำธุรกรรมที่ถูกควบคุมตามกฎหมายนี้ สถาบันการเงินที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามจะได้รับโทษทางแพ่ง¹³

ตัวอย่างการควบคุมตามกฎหมายนี้เช่น ในมลรัฐเนวาด้า คณะกรรมการมลรัฐเนวาด้า และคณะกรรมการควบคุมเกมมลรัฐเนวาด้า ได้ออกประกาศเรื่อง การไม่อนุญาตให้ประกอบกิจการเกมพนันทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งการประกอบกิจการทายผลกีฬาออนไลน์ คาสิโนออนไลน์ หรือการพนันที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ตล้วนเป็นกิจการที่ไม่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการได้ และไม่มี การออกใบอนุญาตในการควบคุม ดังนั้น การกระทำใดๆที่ขัดต่อประกาศดังกล่าว ย่อมเป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายและต้องห้ามทุกกรณี¹⁴

2.5) บทกำหนดโทษ

โทษทางอาญาภายใต้มาตรา 5366 คือ จำคุกอย่างสูงห้าปี หรือ ปรับตามที่กฎหมายกำหนด และถูกกันออกไปจากการข้องเกี่ยวกับการพนัน

¹³ ไพศาล ลีมสถิตย์. *อ่าวสวรรค์หรือธรณี 5*. หน้า 60-61.

¹⁴ เรื่องเดียวกัน. หน้า 61.

ภายใต้มาตรา 5367 กฎหมายนี้กำหนดให้ผู้ให้บริการทางอินเทอร์เน็ต (ISPs) และสถาบันการเงิน (financial institutions) ต้องมีความรับผิดชอบในทางแพ่งหากไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด

3.1.2 ประเทศอังกฤษ

การพนันแม้จะมีข้อเสียต่างๆ มากมาย แต่การกำหนดให้ธุรกิจการพนันเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมายจะนำมาซึ่งรายได้มหาศาลให้กับรัฐบาลในการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ทั้งยังนำมาซึ่งการท่องเที่ยว ประเทศอังกฤษจึงได้มีการกำหนดให้การพนันเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย ดังจะเห็นได้จากบ่อนหรือคาสีโนที่มีอยู่ทั่วไปในประเทศอังกฤษโดยเฉพาะตามแหล่งท่องเที่ยวและโรงแรมต่างๆ มีการพนัน หลากหลายประเภทให้เลือกเล่น ได้ ซึ่งปัจจุบันได้มีการขยายธุรกิจการพนันเข้าไปในอินเทอร์เน็ต โดยมีเว็บไซต์การพนันเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เล่น โดยไม่ต้องเดินทางมาที่คาสีโนด้วย แต่อย่างไรก็ตามในเมื่อการพนันเป็นสิ่งที่มีความเสี่ยงมากมายหลายประการ ประเทศอังกฤษจึงมีมาตรการการควบคุมการพนันอย่างเคร่งครัดในขณะเดียวกันด้วย

1) The Gambling Act 2005

เดิมที่ประเทศอังกฤษไม่มีนโยบายสนับสนุนธุรกิจพนันออนไลน์ โดยที่กฎหมายการพนันฉบับเดิมของอังกฤษ คือ พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ.1968 (The Gambling Act, 1968) กำหนดให้การพนันออนไลน์เป็นการพนันผิดกฎหมาย เนื่องจากกฎหมายไม่เปิดช่องอนุญาตให้ดำเนินการได้ แต่ปัจจุบันมีการจัดทำกฎหมายการพนันฉบับใหม่ คือ พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (The Gambling Act 2005¹⁵) ซึ่งมีผลใช้บังคับในเดือนกันยายน ค.ศ.2007 การพนันออนไลน์หรือการพนันทางอินเทอร์เน็ตจึงกลายเป็นการพนันที่ถูกกฎหมายตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา โดยกฎหมายถือว่าการพนันออนไลน์เป็นการพนันที่อยู่ห่าง โดยระยะทาง หรือที่เรียกว่า “remote gambling” ที่ต้องขออนุญาต ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม สื่อ และกีฬา มีอำนาจในการออกกฎหมายลำดับรองหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ (regulations) เกี่ยวกับการพนันออนไลน์

1.1) เจตนารมณ์ของกฎหมาย

เจตนารมณ์แห่ง พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ.2005 (The Gambling Act 2005) คือ เพื่อควบคุมการพนันมิให้เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม มิให้การพนันเป็นที่มาของอาชญากรรม หรือความไม่สงบเรียบร้อย ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยทางสังคม เพื่อเป็นหลักประกันว่าการพนันมี

¹⁵ *Gambling Act 2005*. Available: http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2005/19/pdfs/ukpga_20050_09_en.pdf

ขึ้นด้วยความโปร่งใสและเป็นธรรม และเพื่อป้องกันเด็กและเยาวชน จากอันตรายหรือจากการถูกใช้ประโยชน์ในการพนัน

1.2) เนื้อหาสาระของกฎหมาย

ตามหลักกฎหมายของประเทศอังกฤษนั้น พงจะให้ความหมายของการพนันได้ว่าการพนันเป็นเกมส์แห่งโอกาส (Game of Chance) เป็นการเดิมพัน (Betting) ที่ไม่เกี่ยวข้องกับฝีมือหรือทักษะของผู้เล่น อาศัยเพียง โชคชะตาเกี่ยวกับการเสี่ยงว่าเหตุการณ์ในอนาคตจะมีจริงหรือไม่ ปัจจุบันกฎหมายกำหนดลักษณะการพนันเป็น 3 รูปแบบ คือ การเล่นเกม การเดิมพัน และล็อตเตอรี่ ตามบทบัญญัติในมาตรา 3 แห่ง พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ.2005 (The Gambling Act 2005) ที่บัญญัติไว้ดังนี้

“3 Gambling

In this Act “gambling” means –

(a) gaming (within the meaning of section 6),

(b) betting (within the meaning of section 9), and

(c) participating in a lottery (within the meaning of section 14 and subject to section 15).”

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2005 (พ.ศ. 2548) หลังจากที่ประเทศอังกฤษได้แก้ไขกฎหมายโดยให้รวมการพนันทางอินเทอร์เน็ตให้อยู่ในความหมายของการพนันด้วย จากนั้นการพนันทางอินเทอร์เน็ตจึงอยู่ภายใต้การควบคุมของกฎหมายประเทศอังกฤษด้วย โดย GAMBLING ACT 2005 เรียกการพนันในลักษณะนี้ว่า REMOTE GAMBLING¹⁶ เป็นการพนันที่ผู้ร่วมเล่นกระทำ

¹⁶ “REMOTE GAMBLING

(1) In this Act “remote gambling” means gambling in which persons participate by the use of remote communication.

(2) In this Act “remote communication” means communication using—

(a) the internet,

(b) telephone,

(c) television,

(d) radio, or

(e) any other kind of electronic or other technology for facilitating communication.

(3) The Secretary of State may by regulations provide that a specified system or method of communication is or is not to be treated as a form of remote communication for the purposes of this Act (and subsection (2) is subject to any regulations under this subsection).”

ผ่านการสื่อสารที่ห่างกัน โดยระยะทาง หรือ REMOTE COMMUNICATION ซึ่งไม่ได้หมายความว่าถึงอินเทอร์เน็ตแต่เพียงอย่างเดียว ยังครอบคลุมถึง โทรศัพท์ โทรทัศน์ วิทยุ หรือการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบอื่นๆ ด้วย

1.3) การควบคุม

ธุรกิจการพนันจะต้องเป็นธุรกิจที่อยู่ภายใต้การควบคุมโดยผู้ประกอบธุรกิจการพนันที่จะต้องได้รับอนุญาตจากทางราชการ และการดำเนินธุรกิจต้องอยู่ภายใต้การควบคุมตรวจสอบของทางราชการ โดยตลอด นอกจากนี้ กฎหมายยังกำหนดคุณสมบัติของผู้ประกอบธุรกิจการพนันว่าจะต้องเป็นนิติบุคคล และจะต้องมีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้ผู้ประกอบธุรกิจที่ไม่มีความน่าเชื่อถือ หรือเป็นผู้ประกอบรายย่อยแอบแฝงเข้ามาหลอกลวงประชาชน

The Gambling Act 2005 กำหนดให้การพนันที่อยู่ห่างโดยระยะทาง หรือที่เรียกว่า “remote gambling” ไว้ในมาตรา 4 โดยให้คำนิยามว่า เป็นการพนันที่บุคคลที่จะเล่นพนันจะต้องใช้การติดต่อสื่อสารที่อยู่ห่างกัน โดยระยะทาง (Remote communication) กล่าวคือ ไม่ใช่การพนันที่ผู้เล่นเจอหน้ากันแบบ face-to-face ช่องทางการติดต่อสื่อสารที่อยู่ห่างกัน โดยระยะทาง หมายถึงวิธีการติดต่อสื่อสารที่ใช้อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ หรือการใช้เทคโนโลยีหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใดๆ ในการอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม สื่อและกีฬา มีอำนาจในการออกกฎหมายลำดับรองหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ (regulations) เกี่ยวกับระบบการสื่อสารในกรณี remote communication ตามมาตรา 4 (2)¹⁷

ผู้ประกอบการธุรกิจพนันออนไลน์โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย ถือว่ามีความผิดอาญา หากอุปกรณ์ส่วนหนึ่งส่วนใดที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการพนันดังกล่าวที่เรียกว่า “remote gambling equipment” ตามมาตรา 36 (4) ที่ตั้งอยู่ในดินแดนของประเทศอังกฤษ โดยไม่คำนึงว่าการดำเนินธุรกิจพนันออนไลน์ดังกล่าวนั้น จะถูกนำมาใช้ในประเทศอังกฤษทั้งหมดหรือแต่บางส่วน

การพนันออนไลน์ประเภทที่จะต้องได้รับอนุญาตตามแนวทางการพิจารณาของคณะกรรมการการพนันของอังกฤษ เช่น

- การเปิดคาสีโนทางอินเทอร์เน็ต (remote casinos)
- ซอฟต์แวร์หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้การพนัน (gambling software)
- การพนันทายผลการแข่งขันทางไกลหรือแบบห่างโดยระยะทาง (remote betting)
- ธุรกิจเกมส์บิงโกออนไลน์ (remote bingo)

¹⁷ ไพศาล ลิ้มสถิต. *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 7*. หน้า 31-35.

- ลีตเตอร์รี่ออนไลน์ (remote lotteries)

มาตรา 89¹⁸ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ.2005 (The Gambling Act 2005)

ได้กำหนดหลักเกณฑ์การขอใบอนุญาตประเภท “remote operating licence” โดยมีการกำหนดเงื่อนไข

¹⁸ “Section 89 Remote operating licence

(1) This section applies to a remote operating licence.

(2) A remote operating licence shall, by virtue of this subsection, be subject to the condition that remote gambling equipment used by the licensee in connection with the licensed activities must be situated in Great Britain.

(3) Where the Commission issues a remote operating licence it may exclude, generally or to a specified extent or for specified purposes, the condition that would otherwise be attached by virtue of subsection (2), if the Commission is satisfied that the exclusion is reasonably consistent with pursuit of the licensing objectives.

(4) The Commission may establish, or provide for the establishment of, standards in respect of—

(a) a system used for the generation of results in a virtual game, virtual race or other virtual event or process used in the course of remote gambling;

(b) any other aspect of the process of remote gambling.

(5) In particular, the Commission may—

(a) provide for the enforcement of standards by the attachment of conditions under section 75 or 77;

(b) make arrangements with any person for the establishment of standards;

(c) make arrangements with any person for the administration of tests of compliance with standards;

(d) for the purpose of considering whether a condition under section section 75 or 77 has been complied with, require the licensee under a remote licence—

(i) to submit to a test in accordance with arrangements made under paragraph (c) above, and

(ii) to produce specified evidence of the result of the test;

(e) for the purpose of considering whether to grant an application under this Part, require a licensee under a remote licence or an applicant for a remote licence—

(i) to submit to a test in accordance with arrangements made under paragraph (c) above, and

(ii) to produce specified evidence of the result of the test.

(6) Standards established under subsection (5) may, in particular, be expressed—

ที่สำคัญ เช่น การใช้อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง คือ “remote gambling equipment” ของผู้รับอนุญาต ต้องสอดคล้องกับกิจกรรมการพนันที่ขออนุญาตไว้เท่านั้น

1.4) บทกำหนดโทษ

ผู้ประกอบการธุรกิจพนันออนไลน์ที่ได้รับอนุญาต ไม่สามารถนำอุปกรณ์ไปใช้ในกิจกรรมการพนันอื่น ๆ ที่มีได้ขออนุญาตไว้ หากฝ่าฝืนก็จะมีโทษตามกฎหมาย โดยเฉพาะโทษปรับทางแพ่ง (financial penalty) หรือระงับใบอนุญาตชั่วคราว หรืออาจถูกเพิกถอนใบอนุญาตได้

จุดเด่นของพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ.2005 (The Gambling Act 2005) ของประเทศอังกฤษ คือ มีบทบัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชนหลายมาตรา(ตั้งแต่มาตรา 45 ถึงมาตรา 64) เป็นการเฉพาะไว้ใน Part 4 “Protection of children and young persons” ซึ่งใน พ.ร.บ.การพนัน พ.ศ.2478 ของไทย ไม่พบว่ามีบทบัญญัติกฎหมายลักษณะนี้เอาไว้ เช่น ความผิดฐานชักชวน เชิญชวนให้เด็กหรือเยาวชนเข้าไปในสถานที่เล่นพนัน ทั้งนี้ หากเยาวชนเล่นพนันผิดกฎหมายหรือเข้าไปในสถานที่เล่นพนัน จะถือว่ามีความผิดทางอาญาไม่ร้ายแรง มีเฉพาะโทษปรับ และตามกฎหมายอังกฤษจะไม่บัญญัติความผิดแก่เยาวชนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการพนันในบางกรณี เช่น ลีดเตอร์พนัน Football pools การพนันหรือการทายผลการแข่งขันที่ไม่ใช่การพนันเชิงธุรกิจ (Non-commercial gaming/betting)

3.1.3 ประเทศออสเตรเลีย¹⁹

การบริหารนโยบายในการควบคุมและกำกับดูแลธุรกิจการพนันในประเทศออสเตรเลีย จะอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาลแต่ละมลรัฐ มลรัฐต่างๆ จะกำหนดนโยบายและออกกฎหมาย ตลอดจนมาตรการในการควบคุมดูแลการพนันในมลรัฐของตน แต่อย่างไรก็ดี การเติบโตของอุตสาหกรรมพนันในประเทศออสเตรเลีย ทำให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อประชาชนและสังคมโดยรวม ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมารัฐบาลกลางของประเทศออสเตรเลียจึงเริ่มให้ความสำคัญกับการศึกษาปัญหาทางสังคมเกี่ยวกับอุตสาหกรรมพนัน และได้พยายามเสนอแนะมาตรการที่จำเป็นในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้

1) กฎหมายของรัฐบาลกลาง

1.1) Interactive Gambling Act 2001

(a)by reference to the opinion of a specified person or class of persons;

(b)by reference to a specified process or piece of equipment.

(7)This section is without prejudice to the generality of sections 75, 77 and 78.”

¹⁹ ไพศาล ลิ้มสถิต. *อั้งแล้ว เริงอรรถที่ 2*. หน้า 101-134.

1.1.1) เจตนารมณ์ของกฎหมาย

รัฐบาลกลางของประเทศออสเตรเลียไม่มีการออกกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการประกอบธุรกิจการพนันในลักษณะทั่วไป จะมีบางกรณีที่รัฐบาลกลางเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างมาก ดังเช่น ในปี ค.ศ.2001 รัฐบาลกลางมีการออกกฎหมายควบคุมการพนันออนไลน์หรือพนันทางอินเทอร์เน็ต ที่มีชื่อว่า “Interactive Gambling Act 2001” โดยมีเจตนารมณ์ในการควบคุมธุรกิจการพนันออนไลน์ภายในประเทศ และคุ้มครองคนออสเตรเลียที่เล่นพนันทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1.1.2) การควบคุม

เมื่อธุรกิจการพนันออนไลน์หรือพนันทางอินเทอร์เน็ต เริ่มได้รับความนิยมมากขึ้นในประเทศออสเตรเลียเพิ่มมากขึ้น พร้อม ๆ กับการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่แพร่หลายทั่วโลก รัฐบาลออสเตรเลียจึงผลักดันให้มีกฎหมายควบคุมการพนันออนไลน์ขึ้นชื่อว่า “Interactive Gambling Act 2001” โดยมีเนื้อหาสาระที่สำคัญ ดังนี้

(1) ห้ามดำเนินธุรกิจพนันออนไลน์ (Interactive gambling services) ที่อยู่ต่างประเทศที่มีกลุ่มลูกค้าที่อยู่ในประเทศออสเตรเลีย

(2) ห้ามผู้ประกอบการธุรกิจพนันออนไลน์ที่มีธุรกิจหลักหรือสำนักงานในออสเตรเลีย ดำเนินการให้บริการพนันออนไลน์แก่ลูกค้าที่อยู่ในประเทศอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดหรือที่เรียกว่า “Designated countries” กล่าวคือ รัฐบาลออสเตรเลียอาจจะประกาศรายชื่อประเทศที่ห้ามการดำเนินธุรกิจพนันออนไลน์ที่คนออสเตรเลียดำเนินการในบางประเทศได้

(3) จัดให้มีระบบการร้องเรียนเกี่ยวกับธุรกิจบริการพนันออนไลน์ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายให้แก่คนที่อยู่ในออสเตรเลีย เช่น กรณีที่พบเนื้อหาการพนันออนไลน์ที่กฎหมายห้ามไว้

(4) ประชาชนหรือผู้ที่อยู่ในออสเตรเลียมีสิทธิร้องเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาการพนันออนไลน์ที่กฎหมายห้ามได้ โดยร้องเรียนไปยังหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลกิจการสื่อสารและสื่อ ชื่อว่า “The Australian Communications and Media Authority (ACMA)”

(5) กรณีที่พบว่าเว็บพนันที่มีการเข้าพื้นที่เว็บในออสเตรเลีย เผยแพร่เนื้อหาการพนันออนไลน์ที่กฎหมายห้ามแล้ว ในกรณีนี้ ACMA จะพิจารณาว่าการร้องเรียนดังกล่าวควรส่งต่อให้ตำรวจออสเตรเลียดำเนินการตามกฎหมายต่อไปหรือไม่

(6) กฎหมายฉบับนี้ห้ามไม่ให้มีการโฆษณาการพนันออนไลน์ผ่านทางสื่อต่างๆ ในทุกกรณี

2) กฎหมายของมลรัฐ

กฎหมายมลรัฐต่าง ๆ มีความสำคัญมากในการควบคุมอุตสาหกรรมการพนัน ซึ่งแต่ละมลรัฐ สามารถตรากฎหมายของตนเองได้ โดยจำแนกกลุ่มกฎหมายได้เป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

2.1) กฎหมายควบคุมการพนันที่มีลักษณะเป็นการทั่วไป คือ มีบทบัญญัติที่ควบคุมการเล่นพนันประเภทต่าง ๆ เช่น Gambling Regulation Act, Gaming Control Act

2.2) กฎหมายควบคุมธุรกิจคาสิโน เช่น Casino Control Act

2.3) กฎหมายสลากกินแบ่ง เช่น Lotteries Act

2.4) กฎหมายควบคุมการพนันทายผลการแข่งขัน เช่น Betting Control Act, Games, Wagers and Betting Houses Act, Gambling and Racing Control Act

2.5) กฎหมายควบคุมเครื่องเล่นเกม เช่น Gaming Machine Act

นอกจากนี้ ในบางมลรัฐจะมีการออกกฎหมายเฉพาะเพื่อจัดตั้งองค์กรหรือออกกฎหมายควบคุม กำกับดูแลธุรกิจการพนันเป็นการเฉพาะ เช่น กฎหมายชื่อ Gaming and Wagering Commission Act 1987 ของมลรัฐเวสต์เทิร์นออสเตรเลีย หรือ Gambling Regulation Act 2003 ของมลรัฐวิกตอเรียที่มีคณะกรรมการเป็นการเฉพาะ

ในมลรัฐเซาท์ออสเตรเลีย มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการพนันที่มีความเป็นอิสระที่ชื่อว่า “Independent Gambling Authority” โดยจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายที่มีชื่อว่า “Independent Gambling Authority Act 1995” คณะกรรมการนี้มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนาการจัดทำยุทธศาสตร์ลดปัญหาที่เกิดจากการพนันรวมถึงการป้องกันหรือลดอันตรายที่เกิดจากการพนันให้มึนน้อยที่สุด และมีบทบาทในการสนับสนุนการศึกษาวิจัยผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจของการพนันที่มีต่อชุมชนโดยรวม²⁰

3.1.4 เขตปกครองพิเศษฮ่องกง²¹

1) Gambling Ordinance²² (CHAPTER 148)

กฎหมายฮ่องกงที่เกี่ยวกับการพนันมีหลายฉบับ โดยที่ “Gambling Ordinance (CHAPTER 148)” เป็นกฎหมายหลักที่มีความสำคัญที่สุด ซึ่งมีหลักการสำคัญคือ ถือว่าการพนันทุกรูปแบบเป็นสิ่งผิดกฎหมาย เว้นแต่กฎหมายจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น กล่าวคือ กฎหมายอนุญาตให้

²⁰ วรกร โอภาสนันท์ และ สง่า อัครปริดี. (2555). *กฎหมายเกี่ยวกับการพนันและการเสี่ยงโชค ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศกับกฎหมายไทย*. เอกสารเสนอที่ประชุมร่างกฎหมายเพื่อพิจารณา. หน้า 9-10.

²¹ เรื่องเดียวกัน. หน้า 11-17.

²² *Gambling Ordinance*. Available: [http://www.legislation.gov.hk/blis_pdf.nsf/6799165D2FEE3FA94825755E0033E532/E171DB5208457B72482575EE0044DFB8/\\$FILE/CAP_148_e_b5.pdf](http://www.legislation.gov.hk/blis_pdf.nsf/6799165D2FEE3FA94825755E0033E532/E171DB5208457B72482575EE0044DFB8/$FILE/CAP_148_e_b5.pdf)

มีการพนันที่ถูกกฎหมายได้เมื่อปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติไว้ เดิมฮ่องกงยังไม่มี การอนุญาตให้มีการเล่นพนันออนไลน์หรือการเล่นพนันทางอินเทอร์เน็ตได้ หากพบว่ามีการเล่นพนัน ในลักษณะดังกล่าวจะถือว่าขัดต่อกฎหมาย ต่อมาจึงมีการยกเว้นสำหรับกรณีการดำเนินการรับพนัน ทายผลฟุตบอลของสโมสรแข่งม้าฮ่องกง (Hong Kong Jockey Club)

1.1) การควบคุม

รัฐบาลฮ่องกงมีการออกกฎหมายที่ค่อนข้างเคร่งครัดในการขอใบอนุญาตประกอบ กิจการบันเทิงที่เกี่ยวกับการพนัน ปัจจุบันสโมสรแข่งม้าฮ่องกง (Hong Kong Jockey Club) เป็น สโมสรแข่งม้าเพียงแห่งเดียวเท่านั้นที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการแข่งม้าและพนันแข่งม้า รวมถึง การพนันทายผลฟุตบอลที่ถูกกฎหมาย โดยใช้แนวทางการดำเนินกิจการที่ไม่แสวงหากำไร (Non-for-profit) และสนับสนุนแนวปฏิบัติในการเล่นการพนันที่มีความรับผิดชอบ (Responsible gambling practices) ซึ่งจะมีข้อกำหนดให้ปฏิบัติไว้หลายประการจึงมีความแตกต่างจากรูทีการ พนันในหลายประเทศที่คำนึงถึงรายได้เป็นสำคัญ²³

หน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ในการจัดทำนโยบายและกำกับดูแลการปฏิบัติตาม นโยบายของรัฐบาลฮ่องกง ได้แก่ Home Affairs Bureau²⁴ ซึ่งรัฐบาลฮ่องกงนั้นไม่มีนโยบายที่จะ ส่งเสริมให้เล่นการพนัน ด้วยการจำกัดสถานที่หรือกิจกรรมที่อนุญาตให้เล่นการพนันได้ โดยมีการ มอบอำนาจให้หน่วยงานอื่นๆ ควบคุมการออกใบอนุญาตและอนุญาตให้องค์กรเอกชนบางแห่ง ดำเนินการในกิจกรรมกีฬาบางเรื่อง

บทบัญญัติของกฎหมายที่ป้องกันผลกระทบของการเล่นพนันที่มีต่อกลุ่มเยาวชน คือ ห้ามเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เล่นการพนัน ไม่ว่าจะเป็นการเล่นเกม การพนันที่เป็นลักษณะ การทายผลกีฬาฟุตบอล การแข่งม้า การซื้อสลากกินแบ่ง โดยมีกฎหมายบัญญัติไว้หลายฉบับ โดย กำหนดเป็นเงื่อนไขในการอนุญาตให้มีการพนันที่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น The Betting Duty Ordinance (Chapter 108), Gambling Regulation (Chapter 148A) รวมทั้งแนวปฏิบัติของสโมสร แข่งม้าฮ่องกง

²³ ไทศาล ลิมสถิต. *ฮังแก้ว เจริญรุ่งเรืองที่ 2*. หน้า 140.

²⁴ Home Affairs Bureau มีบทบาทสำคัญในการประเมิน ใ้ระวังปัญหาการพนันในกลุ่มประชากร เช่น การ สนับสนุนให้สถาบันการศึกษาศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ การรณรงค์ผ่านสื่อต่างๆ รวมถึงการจัดตั้งกองทุน Ping Wo Fund ของรัฐบาลฮ่องกงขึ้นมาเพื่อสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพนัน

1.2) บทกำหนดโทษ

มาตรา 7 ห้ามประกอบกิจการเป็นผู้จัดให้มีการเล่นพนัน โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย และห้ามผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดให้มีการเล่นพนัน ด้วยการรับ เจริจา หรือจัดให้มีการพนันนอกห้องงก ถ้าการพนันนั้นดำเนินการในช่องงก หรือดำเนินการโดยบุคคลที่อยู่ในช่องงก

ผู้กระทำความผิดจะได้รับ โทษปรับไม่เกิน 5 ล้านเหรียญช่องงก และ โทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรืออาจต้องรับโทษจำคุกไม่เกิน 7 ปี

มาตรา 8 ห้ามเล่นพนันผิดกฎหมายกับเจ้ามือที่ไม่มีใบอนุญาต ผู้เล่นพนันอาจได้รับโทษสูงสุด (กรณีที่เป็นการกระทำความผิดครั้งที่ 3 เป็นต้นไป) คือ โทษปรับ 30,000 เหรียญช่องงก และ โทษจำคุกไม่เกิน 9 เดือน

มาตรา 14 ความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนทางการเงินหรือทรัพย์สินให้แก่บุคคลอื่น ซึ่งตนรู้ว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้น จะถูกนำไปใช้โดยบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับการพนันผิดกฎหมาย หรือการซื้อขายสลากกินแบ่งผิดกฎหมาย ถือว่าผู้สนับสนุนมีความผิด ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500,000 เหรียญช่องงก และ โทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือไม่เกิน 7 ปี

มาตรา 16B ห้ามผู้ใดส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการเล่นพนันกับผู้จัดให้มีการเล่นพนัน หรือ Bookmaker ยกเว้นจะเข้ากรณีตามมาตรา 3 (8)(กรณีการดำเนินการตามกฎหมายชื่อ the Broadcasting Ordinance (Chapter 562) หรือ Betting Duty Ordinance (Chapter 108)(มาตรา 16B) เช่น การโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้มีการเล่นพนันผิดกฎหมาย ผู้สนับสนุนกระทำความผิดตามมาตรา 16B

ในประเด็นนี้ มีผู้ให้ความเห็นทางวิชาการที่น่าสนใจว่า ธนาคารหรือสถาบันการเงินที่ให้ความร่วมมือในการกระทำความผิดตามมาตรา 16B คือ ช่วยเหลือในการรับฝากเงิน โอนเงินที่ได้มาจากการเล่นพนัน สถาบันการเงินจะมีความผิดตามมาตรา 16B ด้วย ประกอบกับความผิดตามมาตรา 16C (1)(b)(iii-vi) หากมีส่วนรู้เห็นหรือไม่ระงับการทำธุรกรรมทางการเงินที่ได้มาจากการพนันผิดกฎหมาย ผู้กระทำความผิดจะได้รับ โทษตามมาตรา 16B คือ โทษปรับไม่เกิน 5 ล้านเหรียญช่องงก และ โทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรืออาจต้องรับโทษจำคุกไม่เกิน 7 ปี

มาตรา 18 ของกฎหมายการพนันช่องงก บัญญัติว่า ผู้กระทำความผิดหรือจำเลยที่ถูกฟ้องร้องตามมาตรา 5 มาตรา 7 มาตรา 9 หรือมาตรา 10 มีภาระการพิสูจน์ว่าการพนันที่ตนเข้าไปเกี่ยวข้อง เป็นการพนันที่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา 3 หรือมาตรา 4 (กรณีสลากกินแบ่ง) จะเห็นว่า มาตรา 18 เป็นบทบัญญัติที่ผลักดันให้น่าสืบหรือภาระการพิสูจน์ไปยังจำเลยในคดีการพนัน

เนื้อหาตามมาตรา 18 มีความแตกต่างจากกฎหมายไทย ซึ่งในคดีอาญาและคดีแพ่งตามกฎหมายไทย กฎหมายจะบัญญัติให้โจทก์มีหน้าที่น่าสืบการกระทำความผิดของจำเลย จะมี

เพียงบางกรณีเท่านั้น ที่กฎหมายสันนิษฐานว่า ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นผู้กระทำผิด และต้องมีหน้าที่นำสืบพิสูจน์พยานหลักฐานว่าตนเองมิได้กระทำผิดตามกฎหมายนั้น

มาตรา 21 กำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคม (Telecommunication service provider) ดำเนินการใน 2 กรณี คือ (1) สั่งระงับการให้บริการโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ต แก่ผู้กระทำความผิดตามกฎหมายนี้ คือ ผู้ที่กระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 7 หรือมาตรา 8 หรือ (2) สั่งระงับการให้บริการแก่สถานที่ใช้เล่นพนัน โดยมีกำหนดเวลาไม่เกิน 12 เดือน

การกำหนดอัตราโทษ ตามกฎหมายการพนันฮ่องกง จะกำหนดความร้ายแรงของโทษตามพฤติกรรมการกระทำความผิด คือ แบ่งโทษออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับที่ 1 กรณีกระทำความผิดครั้งแรก กฎหมายบัญญัติ โทษปรับและโทษจำคุกต่ำที่สุด แต่หากมีกระทำความผิดเป็นครั้งที่ 2 ก็จะอยู่ในระดับที่ 2 และถ้ามีการกระทำความผิดตั้งแต่ครั้งที่ 3 เป็นต้นไป ก็จะมีบทลงโทษที่ร้ายแรงมากขึ้นตามลำดับ

นอกจากนี้ ยังแบ่งประเภทของโทษตามความร้ายแรงของโทษออกเป็น 2 ระดับ ตามระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law System) ของอังกฤษ คือ กรณีความผิดที่มีอัตราโทษต่ำ (Summary conviction) ผู้พิพากษาสามารถตัดสินลงโทษจำเลยได้ ต่างจากกรณีความผิดที่มีอัตราโทษค่อนข้างสูง หรือเป็นความผิดอาญาร้ายแรง จำเลยจะมีสิทธิได้รับการนำสืบพยานหลักฐานต่อหน้าคณะลูกขุน

มาตรา 19 ข้อสันนิษฐานตามกฎหมาย ในกระบวนการพิจารณาคดีอาญาตามกฎหมายการพนันฮ่องกงนั้น หากปรากฏพยานหลักฐานบางประการตามที่มาตรา 19 บัญญัติไว้ ให้สันนิษฐานว่ามีการกระทำความผิดตามกฎหมายการพนัน ในกรณีดังต่อไปนี้

ก) การเข้าไปตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานที่ใด ๆ ตามอำนาจที่บัญญัติไว้ในมาตรา 23 (2)(a) หากพบว่า มีการกีดขวาง ขัดขวาง หรือทำให้การปฏิบัติงานของตำรวจล่าช้า

ข) สถานที่ใด ๆ ที่ตำรวจเข้าไปตามอำนาจที่บัญญัติไว้ในมาตรา 23 (2)(a) หากพบว่าการปกปิดซ่อนเร้น เคลื่อนย้าย หรือทำลายอุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการเล่นพนัน

ค) อุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการเล่นพนันที่พบในสถานที่ซึ่งตำรวจเข้าไปตามอำนาจที่บัญญัติไว้ในมาตรา 23 (2)(a) หรือมีบุคคลอื่นพบเห็นในสถานที่ดังกล่าวแล้ว

กฎหมายให้สันนิษฐานไว้ว่า มีการเล่นพนันในสถานที่นั้น ๆ เว้นแต่จะมีพยานหลักฐานอย่างอื่นมาหักล้าง กล่าวคือ จำเลยมีหน้าที่นำสืบหักล้างข้อสันนิษฐานตามกฎหมายในมาตรา 18

ข้อสันนิษฐานที่สำคัญอีกประการตามมาตรา 18 คือ ความผิดฐานเล่นการพนันผิดกฎหมายตามมาตรา 6 หากมีพยานหลักฐานพบว่า บุคคลใดอยู่ในสถานที่เล่นพนัน หรือบุคคลใดที่หลบหนีออกจากสถานที่เล่นพนันในระหว่างที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปในสถานที่นั้น ตามมาตรา 23 (2)(a) กฎหมายให้สันนิษฐานว่า ผู้นั้นเป็นผู้เล่นพนันด้วย เว้นแต่ผู้นั้นจะพิสูจน์หักล้างเป็นอย่างอื่นได้

2) Betting Duty Ordinance²⁵

The Betting Duty Ordinance (Cap. 108) เป็นกฎหมายที่สำคัญอีกฉบับหนึ่ง เป็นกฎหมายที่กำหนดอนุญาตให้มีการประกอบธุรกิจพนันแข่งม้า การพนันบอล และการประกอบกิจการถือเตอรี Mark Six และมีบทบัญญัติที่ป้องกันผลกระทบด้านลบของการพนันที่จะเกิดกับเยาวชน ดังนี้

กฎหมายฉบับนี้ออนุญาตให้มีการรับพนันบอลออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ โดยผู้เล่นจะอยู่ที่ใดในโลกก็ได้ แต่จะต้องเล่นพนันบอลออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ของสโมสรแข่งม้าฮ่องกง (Hong Kong Jockey Club) เท่านั้น อย่างไรก็ตาม การพนันรวมถึงนโยบายของรัฐบาลฮ่องกง ไม่มีการอนุญาตให้เปิดสถานคาสีโนและ ไม่อนุญาตให้มีเว็บไซต์พนันเกมในคาสีโนโดยเด็ดขาด เช่น การเล่นพนันคาสีโนออนไลน์ การเล่น slot machine ออนไลน์ เพราะเห็นว่าจะได้รับผลเสียมากกว่าผลดี²⁶

2.1) การควบคุม

2.1.1) กำหนดเงื่อนไขประกอบกิจการฯ ของผู้รับอนุญาตการพนันว่า

- จะต้องไม่ยอมรับหรืออนุญาตให้บุคคลใด ๆ รับพนันจากเยาวชน (Juveniles) คือ ผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 18 ปี อย่างเด็ดขาด
- ห้ามรับแทงพนันในสถานที่ที่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี สามารถเข้าไปในสถานที่นั้นได้
- ห้ามดำเนินการให้เงินรางวัลแก่เยาวชนที่อ้างว่าชนะพนันหรือเล่นถือเตอรีได้

2.1.2) ห้ามดำเนินการ โฆษณาหรือดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการขายที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มเยาวชน หรือ โฆษณา ประชาสัมพันธ์ในลักษณะทำให้เชื่อว่าสามารถชนะได้

²⁵ *Betting Duty Ordinance*. Available: [http://www.legislation.gov.hk/blis_pdf.nsf/6799165D2FEE3FA94825755E0033E532/8C535864372B95D0482575EE003B0418/\\$FILE/CAP_108_e_b5.pdf](http://www.legislation.gov.hk/blis_pdf.nsf/6799165D2FEE3FA94825755E0033E532/8C535864372B95D0482575EE003B0418/$FILE/CAP_108_e_b5.pdf)

²⁶ ไพศาล ลัมสถิตย์. *อ้าวแล้ว เริงรอรอที่ 7*. หน้า 39.

รางวัล โดยง่าย หรือแนะนำให้เล่นพนันแข่งม้า โดยอ้างว่าเป็นช่องทางในการสร้างรายได้หรือเป็นหนทางแก้ปัญหาทางการเงิน

2.2) บทกำหนดโทษ

สำหรับบทลงโทษปรับทางแพ่งนั้น มีบัญญัติใน Section 6 ZE Financial penalties ถือเป็นโทษทางปกครองอย่างหนึ่ง ตัวอย่าง กรณีที่สามารถใช้บทลงโทษทางการเงินของฮ่องกง อาทิเช่น ผู้รับอนุญาตประกอบกิจการการพนันทายผล หรือ ลีตเตอร์ที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขใบอนุญาต จะต้องจ่ายเงินค่าปรับทางแพ่งที่มีอัตราค่าปรับระหว่าง 500,000 ถึง 5,000,000 เหรียญฮ่องกง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับระดับความร้ายแรง หรือจำนวนครั้งที่มีการทำผิดเงื่อนไขของผู้รับอนุญาต เช่น หากเป็นการทำผิดเงื่อนไขครั้งแรกก็จะมีอัตราโทษปรับต่ำกว่ากรณีที่เคยทำผิดเงื่อนไขหลายครั้ง โดยอัตราเบี้ยปรับขั้นสูงสุดจะเทียบกับการกระทำความผิดตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป แต่ก่อนที่จะดำเนินการบังคับให้ชำระเบี้ยปรับทางแพ่งนี้ Secretary for Home Affairs จะเปิดโอกาสให้ผู้รับอนุญาตชี้แจงให้ข้อมูลต่าง ๆ แล้ว จึงนำมาพิจารณาประกอบกับข้อกล่าวหาหรือคำร้องเรียนนั้น ๆ ใดๆก็ดี ในระหว่างที่ผู้รับอนุญาตร้องอุทธรณ์ในกรณีดังกล่าว ไปยังคณะกรรมการอุทธรณ์ ก็ยังไม่ต้องจ่ายเงินค่าปรับดังกล่าว เงินค่าปรับที่จ่ายได้จะถือเป็นรายได้ของรัฐบาล ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่ชำระเงินค่าปรับทางแพ่งนี้แล้ว ก็จะถูกฟ้องร้องดำเนินคดีทางแพ่งต่อไป โดยกฎหมายถือว่าเป็นหนึ่งอย่างหนึ่ง

3) GOVERNMENT LOTTERIES ORDINANCE²⁷ (Chapter 334, 1962)

GOVERNMENT LOTTERIES ORDINANCE เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับกับการออก Lottery ที่ดำเนินการโดยเอกชน โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุญาต การควบคุมการดำเนินการเกี่ยวกับ Lottery ในเรื่องต่าง ๆ โดยมีคณะกรรมการบริหารสลากกินแบ่งรัฐบาล (Government Lotteries Management Committee) มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลการประกอบกิจการ Lottery ในด้านต่าง ๆ รวมถึงการดำเนินการอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรองตามกฎหมายนี้ หรือตามกฎหมายเกณฑ์ที่ออกโดยผู้ว่าการเกาะฮ่องกง (The Chief Executive) กฎหมายนี้ยังกำหนดสัดส่วนการจัดสรรเงินรายได้จากการจำหน่าย Lottery คือ ส่วนเงินรางวัลร้อยละ 60 ของรายได้ที่จำหน่ายได้ในแต่ละครั้ง และมีการจัดสรรเงินรายได้ส่วนหนึ่งหลังจากที่หักค่าใช้จ่ายอื่น ๆ แล้ว มาไว้ในกองทุนชื่อ The Lotteries Fund ซึ่งเป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อนำเงินไปสนับสนุนโครงการเพื่อการพัฒนาสังคม กิจกรรมการกุศลและสาธารณประโยชน์ต่างๆ

²⁷ GOVERNMENT LOTTERIES ORDINANCE. Available: [http://www.legislation.gov.hk/blis_pdf.nsf/4f0db701c6c25d4a4825755c00352e35/7AE8E7DCC57EF87E482575EE006855EE/\\$FILE/CAP_334_e_b5.pdf](http://www.legislation.gov.hk/blis_pdf.nsf/4f0db701c6c25d4a4825755c00352e35/7AE8E7DCC57EF87E482575EE006855EE/$FILE/CAP_334_e_b5.pdf)

3.2 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการพนันในประเทศไทย

3.2.1 พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478²⁸

1) เจตนารมณ์ของกฎหมาย

เจตนารมณ์ในการตรากฎหมายฉบับนี้ เนื่องจากแต่เดิมได้มีกฎหมายเกี่ยวกับการพนันกระจัดกระจายอยู่ตามที่ต่างๆ จนกระทั่งสมัยพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ได้มีการตราพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2473 ขึ้น เพื่อเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมและรวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนันไว้ในที่เดียวกัน ต่อมา พ.ศ. 2478 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ขึ้น เพื่อปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่เดิมให้ทันสมัยขึ้น และได้มีการเพิ่มเติมการเล่นการพนันประเภทต่างๆ เข้าไปอีกด้วย²⁹

2) เนื้อหาสาระของกฎหมาย

2.1) ประเภทของการพนัน

2.1.1) การพนันที่ห้ามเล่นเด็ดขาด

การเล่นพนันที่ห้ามเล่นเด็ดขาด มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มาตรา 4 วรรค 1 ว่า “ห้ามมิให้อนุญาต จัดให้มีหรือเข้าเล่น หรือเข้าพนันในการเล่นอันระบุไว้ในบัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกัน หรือการเล่นอันร้ายแรงอื่นใด ซึ่งรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ได้ออกกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมห้ามไว้ แต่เมื่อรัฐบาลพิจารณาเห็นว่า ณ สถานที่ใดสมควรจะอนุญาตภายใต้บังคับเงื่อนไขใด ๆ ให้มีการเล่นชนิดใดก็อนุญาตได้โดยออกพระราชกฤษฎีกา”

การเล่นพนันที่ห้ามเล่นเด็ดขาด จึงสามารถแบ่งออกได้เป็น การเล่นตามบัญชี ก. การเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายบัญชี ก. และการเล่นร้ายแรงอื่นใดที่กำหนดห้ามไว้ในกฎกระทรวง³⁰

การเล่นตามบัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ในปัจจุบัน มี 28 ชนิด ได้แก่

²⁸ พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478. เข้าถึงได้จาก: <http://www.library.coj.go.th/info/data/A35-01-001-2478.pdf>

²⁹ ปีย์วรรณ กองแก้ว. (2542). มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบ่อนการพนัน. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 113-114.

³⁰ สมพร พรหมพิตรและคณะ. (2543). กฎหมายการพนันฉบับทำงาน. กรุงเทพฯ: ฝ่ายการพิมพ์ บริษัทวิศิษฐ์ สรอรทด. หน้า 11.

- (1) หวย ก. ข.
- (2) ไปบั้น
- (3) ไปกำ
- (4) ถั่ว
- (5) แปกเก้า
- (6) จับยี่เก
- (7) ต่อแต้ม
- (8) เบี้ย โบก หรือคูตี หรืออีโจ้ง
- (9) ไฟ่สามใบ
- (10) ไม้สามอัน
- (11) ช้างงาหรือป้อก
- (12) ไม้ดำไม้แดง หรือปลาคำปลาแดง หรืออีคำอีแดง
- (13) อีโปงครอบ
- (14) กำตัด
- (15) ไม้หมุน หรือลือหมุนทุก ๆ อย่าง
- (16) หัวโตหรือทายภาพ
- (17) การเล่นซึ่งมีการทรมานสัตว์
- (18) บิลเลียดรู ตีผี
- (19) โยนจิ้ม
- (20) สี่เหลงลัก
- (21) ขลุกขลิก
- (22) น้ำเต้า
- (23) ไฮโลว์
- (24) อีก็อย
- (25) บั้นแปะ
- (26) อีโปงซัด
- (27) บาการ่า³¹
- (28) สลือตแมะชิน³²

³¹ เพิ่มเติม โดยกฏกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 17 พ.ศ.2503 ข้อ 2

³² เพิ่มเติม โดยกฏกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 18 พ.ศ.2504 ข้อ 1

การเล่นตามบัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ถือว่าเป็นการเล่นที่ห้ามเล่นเด็ดขาด เนื่องจากเป็นการเล่นที่มีลักษณะเสี่ยงโชครุนแรง ขั้นตอนการเล่นเอื้อประโยชน์ต่อผู้จัดให้มีการเล่น ทำให้ผู้เล่นเสียเปรียบ การควบคุมทำได้ยาก และรัฐมีนโยบายที่จะทำให้การเล่นอยู่ในวงจำกัด กฎหมายจึงห้ามมิให้จัดให้มี หรือเข้าเล่นหรือเข้าพนัน กันโดยเด็ดขาด แม้จะอนุญาตให้เล่นก็เล่นไม่ได้ เพราะเป็นการเล่นที่กฎหมายไม่ให้ออกใบอนุญาตให้เล่นกันได้ เว้นแต่ กรณีที่รัฐบาลเห็นว่าสถานที่ใดสมควรจะพิจารณาอนุญาตภายใต้เงื่อนไขใด ก็อนุญาตได้โดยออกเป็นพระราชกฤษฎีกาเท่านั้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าการอนุญาตนั้นกระทำได้ยาก จึงมีผลเท่ากับว่าไม่อนุญาตให้จัดให้มีการเล่นไปในตัว

2.1.2) การพนันที่มีการอนุญาตให้เล่นได้

การพนันที่มีการอนุญาตให้เล่นได้ ได้แก่ การเล่นตามที่ได้ระบุไว้ในบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 หรือการเล่นที่มีลักษณะคล้ายกัน ซึ่งจะขออนุญาตในกรณีที่จะจัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัด โดยทางตรงหรือทางอ้อม โดยผู้อนุญาตต้องเป็นรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต หรือมีกฎกระทรวงอนุญาตให้จัดขึ้น โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

การเล่นตามบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มี 28 ชนิด ได้แก่

(1) การเล่นต่าง ๆ ซึ่งให้สัตว์ต่อสู้หรือแข่งขัน เช่น ชนโค ชนไก่ กัดปลา แข่งม้า ฯลฯ นอกจากที่กล่าวไว้ในหมายเลข 17 แห่งบัญชี ก.

- (2) วิ่งวัวคน
- (3) ชกมวย มวยปล้ำ
- (4) แข่งเรือพุ่ง แข่งเรือล้อ
- (5) ชีร์รูป
- (6) โยนห่วง
- (7) โยนสตาจค์หรือวัตถุใด ๆ ลงในภาชนะต่าง ๆ
- (8) ตกเบ็ด
- (9) จับสลากโดยวิธีใด ๆ
- (10) ยิงเป้า
- (11) ป่าหน้าคน ป่าสัตว์ หรือสิ่งใด ๆ
- (12) เต้าข้ามค่าน
- (13) หมากแกว

(14) หมากหัวแดง
 (15) บิงโก
 (16) สลากกินแบ่ง สลากกินรวบ เป็นการเสี่ยงโชคให้เงิน หรือ
 ประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่ง

(17) โดเต้ไลเซเตอร์

(18) สวีป

(19) นู้คเมกิ้ง

(20) สลากต่างประเทศ

(21) ไฟต่างๆ เช่น ไฟนกกกระจอก ไฟต่อแต้ม ไฟผ่องไทย ไฟผ่องจีน

(22) ควด

(23) บิลเลียด

(24) ช้องอ้อย

(25) สะบ้าทอย³³

(26) สะบ้าซูด

(27) ฟุตบอลโต๊ะ

(28) เครื่องเล่นที่ใช้ไฟฟ้า เครื่องกล สปริง โดยมีการแพ้ชนะกัน ได้ด้วยการนับแต้มหรือทำเครื่องหมายใดๆ หรือไม่ก็ตาม

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการเล่นดังกล่าวจะมีการอนุญาตให้เล่นได้ แต่กระทรวงมหาดไทยมีนโยบายควบคุมและอนุญาตให้เล่นการพนันได้เพียงบางประเภทเท่านั้น

นอกจากนี้ยังมีการเล่นบางประเภทที่สามารถจัดให้มีการเล่นได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต³⁴ ได้แก่ 1. ไฟ บริดจ์ ซึ่งเล่นในสมาคมหรือเล่นในบ้านระหว่างญาติมิตร โดยที่สมาคมผู้จัดให้มีการเล่นหรือเข้าบ้านแล้วแต่กรณี ไม่ได้เรียกเก็บหรือรับผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อม 2. บิลเลียด ซึ่งเล่นในเคสสถานที่มีบริเวณกว้างขวาง และรั้วรอบมิดชิด หรือเล่นเพื่อการรื่นเริงในสมาคมที่ตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยการจัดให้มีการเล่นจะกำหนดระยะเวลาไว้เฉพาะ ตลอดจนต้องมีการปฏิบัติตามข้อจำกัดและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในแบบ

³³ กฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 17 พ.ศ.2503 ให้เพิ่มเติมการเล่นอีก 4 ประเภท เป็นการเล่นในบัญชี ข. ห้ามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 เป็นหมายเลข 25, 26, 27 และ 28 ตามลำดับ คือ สะบ้าทอย สะบ้าซูด ฟุตบอลโต๊ะ และเครื่องเล่นที่ใช้ไฟฟ้า เครื่องกล สปริง โดยมีการแพ้ชนะกัน ได้ด้วยการนับแต้มหรือทำเครื่องหมายใดๆ หรือไม่ก็ตาม

³⁴ กฎกระทรวงฉบับที่ 17 ข้อ 13

ใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันบิลเลียดโดยอนุโลม 3. วังวักคน ที่ไม่มีการเล่น โตเต้ไลเซเตอร์ สวีป หรือบูกเมกิง รวมอยู่ด้วย 4. ชกมวย มวยปล้ำ ซึ่งกรมพลศึกษาหรือแผนกศึกษาราชการในส่วนภูมิภาคจัดให้มีขึ้นระหว่างนักเรียน

2.1.3) การเล่นที่ให้รางวัล

การเล่นที่ให้รางวัล เป็นการเล่นที่มีการเสี่ยงโชคและได้รางวัลจากการเสี่ยงโชคดังกล่าว ซึ่งมีใช่เป็นการพนันโดยแท้ ตามมาตรา 4 วรรค 4 ได้แก่ การเล่นหมายเลข 5 ถึงหมายเลข 15 แห่งบัญชี ข. และการจัดให้มีการแถมพหหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชค ตามมาตรา 8

มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มีบัญญัติ ดังนี้

“มาตรา 8 การจัดให้มีการแถมพหหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชค โดยวิธีใดๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพ จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตก่อนจึงจะทำได้”

การห้ามนี้เป็นการห้ามโฆษณาสินค้า ถ้าไม่ใช่เป็นการกระทำการประกอบกิจการค้า ก็ต้องห้ามมิให้จัดให้มีการเสี่ยงโชคด้วยการแถมพหรางวัลด้วยเช่นกัน

การจัดให้มีการแถมพหหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคผู้ขออนุญาตจะต้องเป็นผู้ผลิตสินค้าขึ้นเองหรือเป็นผู้แทนจำหน่ายสินค้าแต่เพียงผู้เดียวในประเทศไทย (ยกเว้นให้กิจการที่เป็นลักษณะของศูนย์การค้า ห้างสรรพสินค้า ธนาคาร หรือนิติบุคคลที่ประกอบอาชีพด้านบริการ) เว้นแต่การส่งข้อความ SMS หรือทางโทรศัพท์ผ่านระบบหมายเลขต่าง ๆ หรือวิธีอื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกัน ในการทนายผล ตอบปัญหา หรือแสดงความคิดเห็นเพื่อชิงรางวัลผู้ขออนุญาตไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ผลิตสินค้าขึ้นเองหรือเป็นผู้แทนจำหน่ายสินค้าแต่เพียงผู้เดียวในประเทศไทย

- ให้ใช้วิธีการเล่นโดยการส่งชิ้นส่วนของสินค้าหรือบัตรสมนาคุณหรือบัตรคืน ๆ มาจับสลาก ส่วนวิธีการเล่นอย่างอื่นห้ามมิให้อนุญาตโดยเด็ดขาด

- ในกรณีที่ใช้วิธีการเล่นเสี่ยงโชค โดยการส่งข้อความ SMS หรือทางโทรศัพท์ผ่านระบบหมายเลขต่าง ๆ หรือวิธีอื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกัน ในการทนายผล ตอบปัญหา หรือแสดงความคิดเห็นเพื่อ ชิงรางวัล ให้ใช้วิธีการเล่นโดยการพิมพ์หมายเลขของผู้ส่งข้อความที่ร่วมรายการดังกล่าว แล้วนำมาจับสลากตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด ส่วนวิธีการเล่นอย่างอื่นห้ามมิให้อนุญาตโดยเด็ดขาด แต่ทั้งนี้ ผู้ขออนุญาตจะต้องไม่มีการแบ่งผลประโยชน์จากค่าบริการดังกล่าว

- ห้ามมิให้จ่ายหรือรับเงินแทนการแถมพหหรือรางวัล เช่น เงินสด บัญชีเงินฝาก เช็ค เป็นต้น

การแถมพกหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคมีความแตกต่างจากการเล่นการพนัน กล่าวคือ โดยทั่วไปผู้ประกอบการธุรกิจส่วนใหญ่มักจะแสวงหาวิธีการต่าง ๆ มาใช้เพื่อจูงใจหรือชักชวนลูกค้าหรือผู้มารับบริการให้มาซื้อหรือมาใช้บริการของตนมากขึ้น ซึ่งเป็นการส่งเสริมการขายหรือส่งเสริมให้มีผู้มาใช้บริการอย่างหนึ่งของผู้ประกอบการ โดยที่วิธีการส่งเสริมการขายหรือให้บริการของผู้ประกอบการมักนิยมนำวิธีการเสี่ยงโชคมาใช้เป็นจำนวนมากในปัจจุบัน คือผู้ประกอบการจะนำวิธีการเสี่ยงโชคต่าง ๆ มาใช้ประกอบการขายหรือให้บริการของตน เช่น มีการให้ของแถมพกหรือรางวัล โดยใช้วิธีการเสี่ยงโชคกับผู้ที่มาซื้อสินค้า หรือมารับบริการ ทำให้ลูกค้าหรือผู้มารับบริการมีความต้องการมาซื้อสินค้าหรือมาใช้บริการมากขึ้น ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากความต้องการใช้สินค้าหรือบริการนั้นจริง หรืออาจมาจากความต้องการเข้าร่วมเสี่ยงโชค เพื่อต้องการของแถมพกหรือรางวัลที่มีมูลค่าสูงในการจูงใจ ซึ่งปัจจุบันกฎหมายที่ควบคุมวิธีการเล่นดังกล่าวโดยตรง คือ พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 และมีพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 ซึ่งเป็นการควบคุมการโฆษณาการเล่นดังกล่าวมากกว่า

การส่งเสริมการขายหรือบริการที่มีการให้ของแถมพกหรือรางวัลด้วยวิธีการเสี่ยงโชคนี้ สามารถพิจารณาได้เป็น สองนัย กล่าวคือ นัยหนึ่งอาจมองได้ว่าการกระทำดังกล่าวไม่ใช่ลักษณะของการเล่นการพนัน เนื่องจากไม่มีได้มีเสีย เพราะแม้ผู้เล่นจะไม่ได้ของแถมพกหรือรางวัลจากการเสี่ยงโชคนั้น แต่ก็ยังได้สินค้าหรือได้รับบริการที่ตนต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าหรือการบริการนั้น แต่อีกนัยหนึ่งการดำเนินการดังกล่าวอาจเป็นช่องทางให้ผู้ประกอบการนำเอาวิธีการเล่นที่ต้องห้ามเด็ดขาดตามบัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัติฯ มาใช้ได้ เพราะคำว่า การเสี่ยงโชค โดยวิธีใด ๆ รวมถึงวิธีการเล่นการพนันทุกชนิด ดังนั้น การจัดให้มีการแถมพกหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคแม้จะมีใช้การเล่นการพนันอย่างชัดแจ้ง แต่เนื่องจากการเล่นกับมหาชนจำนวนมาก สินค้าที่จัดส่วนใหญ่มักจะเป็นที่รู้จักหรือเป็นที่นิยม เพราะมีการจำหน่ายหรือโฆษณาไปทั่วประเทศ ซึ่งหากมีการนำวิธีการเล่นการพนันมาส่งเสริมการขาย โดยมีได้มีการควบคุม อาจก่อให้เกิดการมอมเมาประชาชนและเยาวชนได้ง่าย จึงมีการควบคุมเรื่องดังกล่าวไว้ในมาตรา 8 และมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการพนันฯ ที่จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานก่อนจึงจะกระทำได้ หากฝ่าฝืนจะมีโทษตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

ปัจจุบันเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตสำหรับการจัดให้มีการแถมพกหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพ ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการพนันฯ สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง ซึ่งจะออกใบอนุญาตได้เมื่ออธิบดีกรมการปกครองสั่งอนุมัติแล้ว สำหรับจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ได้แก่ นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำ

กึ่งอำเภอ แห่งท้องที่ที่ทำการเสี่ยงโชค ซึ่งจะออกใบอนุญาตได้เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งอนุมัติแล้ว ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 17 (พ.ศ.2503) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ข้อ 4 (1), (2) และข้อ 4 ข. (4) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 44 (พ.ศ.2548) ๗ ข้อ 1 ทั้งนี้ สำหรับวิธีการเสี่ยงโชคในการให้ของแถมพกหรือรางวัลตามมาตรา 8 นั้น กระทรวงมหาดไทยมีนโยบายให้เล่นส่งขึ้นส่วนของสินค้าหรือบัตรสมนาคุณ หรือบัตรอื่น ๆ มาจับสลาก และต้องจับสลากตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ส่วนวิธีการเล่นอย่างอื่น ห้าม มิให้อนุญาตโดยเด็ดขาด ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ค่วนที่สุด ที่ มท 0307.2/ว 1651 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2548 นอกจากนี้ยังผ่อนผันให้มีการนำวิธีการส่ง SMS มาใช้ได้ด้วย แต่ทั้งนี้ ต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด ตามนัย หนังสือกระทรวงมหาดไทย ค่วนที่สุด ที่ มท 0307.2/ว 2384 ลงวันที่ 28 กรกฎาคม 2548 โดยผู้ประกอบการที่จะนำวิธีการส่ง SMS มาใช้นั้นจะต้องไม่มีผลประโยชน์ใดจากค่าบริการส่ง SMS ดังกล่าว ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม แต่สุดท้ายแล้ววิธีการเสี่ยงโชคก็ยังคงให้ใช้วิธีการพิมพ์หมายเลขของผู้ส่ง SMS ที่ร่วมรายการดังกล่าวแล้วนำมาจับสลากตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

2.1.4) การเล่นอื่นใด ตามมาตรา 4 ทวิ

มาตรา 4 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 บัญญัติไว้ดังนี้

“ในการเล่นอื่นใดนอกจากที่กล่าวในมาตรา 4 จะพนันกันหรือจะจัดให้มี เพื่อให้พนันกัน โดยเฉพาะการเล่นที่ระบุและเงื่อนไขไว้ในกระทรวง

คำว่า “การเล่น” ในวรรคก่อน ให้หมายความรวมถึงการทายและการทำนายด้วย”

บทบัญญัติมาตรา 4 ทวิ เป็นการอุดช่องว่าง สำหรับการพนันอื่นใดที่ไม่มีระบุไว้ในบัญชี ก. หรือบัญชี ข. หรือไม่มีลักษณะคล้ายกับบัญชี ก. หรือบัญชี ข. หรือที่ยังไม่มีกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมห้ามไว้ กล่าวคือ หากมีการเล่นการพนันอื่นนอกเหนือจากบัญชี ก. หรือบัญชี ข. หรือไม่มีลักษณะคล้ายกับบัญชีทั้งสองนี้ ผู้เล่นจะอ้างว่าไม่มีกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมไว้ไม่ได้ เพราะตามมาตรา 4 ทวินี้ ถ้าเล่นก็ผิด แม้จะมีได้ระบุห้ามเพิ่มเติมไว้ในกฎกระทรวงก็ตาม แต่กฎกระทรวงก็มีได้ระบุชื่อและเงื่อนไขไว้ให้เล่นพนันกันได้

การพนันทางออนไลน์ การพนันทายผลฟุตบอล หรือแม้แต่การพนันแข่งบั้งไฟ ก็ล้วนแต่เป็นการพนันตามมาตรา 4 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ซึ่งปัจจุบันไม่สามารถอนุญาตจัดให้มีการเล่นพนันเหล่านี้ได้เนื่องจากไม่มีการระบุชื่อและเงื่อนไขไว้ในกฎกระทรวง

2.1.5) การเล่นเกมสลากรินแบ่ง สลากรินรวบ และสวี่ป หรือการเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนหนึ่งคนใด ตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478

2.1.6) การขายสลากรินแบ่งรัฐบาล ตามมาตรา 9 ทวิ และมาตรา 9 ตี แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478

2.2) บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

2.2.1) ผู้จัดให้มีการเล่น

มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 บัญญัติไว้ดังนี้

“มาตรา 5 ผู้ใดจัดให้มีการเล่นซึ่งตามปกติย่อมพนันเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแก่กัน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นจัดให้มีขึ้นเพื่อนำมาซึ่งผลประโยชน์แห่งตน และผู้ใดเข้าเล่นอยู่ด้วยก็ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นจัดให้มีขึ้นเพื่อนำมาซึ่งผลประโยชน์แห่งตน และผู้ใดเข้าเล่นอยู่ด้วยก็ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่น”

ผู้จัดให้มีการเล่น หรือที่เรียกกันตามภาษาการพนันว่า เจ้าสำนัก หรือเจ้ามือ ถ้าถูกฟ้องผู้จัดให้มีการเล่นหรือเจ้ามือ มีหน้าที่ต้องนำสืบหักล้างข้อสันนิษฐานที่ว่าจัดให้มีขึ้นเพื่อนำมาซึ่งผลประโยชน์แห่งตน และต้องนำสืบหักล้างอีกข้อหนึ่งที่ว่า ผู้เล่นตามที่จัดให้มีการเล่นขึ้นนั้น พนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นกันด้วย กล่าวคือ ถ้าผู้จัดให้มีการเล่นหรือเจ้ามือ กับผู้เล่นถูกฟ้องเป็นคดีเดียวกัน ผู้จัดให้มีการเล่นจะต้องนำสืบหักล้างอีกข้อสันนิษฐานทั้งข้อแรกและข้อหลัง ส่วนผู้เล่นนำสืบหักล้างเฉพาะข้อหลัง³⁵

ผู้จัดให้มีการเล่นพนันซึ่งได้รับอนุญาตแล้ว จะมีความผิดแต่ในกรณีที่มีการเล่นพลิกแพลง ส่วนการเล่นที่ผิดกฎกระทรวง หรือข้อความในใบอนุญาต คงมีความผิดเฉพาะผู้เข้าเล่นหรือผู้เข้าพนันเท่านั้น ผู้จัดให้มีการเล่นพนันหามีความผิดด้วยไม่³⁶

การพิจารณาว่าจะเป็นผู้จัดให้มีการเล่นหรือไม่ นั้น ถือหลักเจตนาทางอาญาทั่วไป³⁷

2.2.2) ผู้เล่น

หมายถึง ผู้ที่อยู่ในวงเล่นทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นผู้เล่นหรือผู้ดูการพนัน กรณีที่มีปัญหาว่าผู้ที่อยู่ในวงเล่นคนหนึ่งคนใดเป็นผู้เล่นการพนันบ้าง ตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ได้บัญญัติถึงข้อสันนิษฐานการเป็นผู้เล่นไว้ในกรณีที่มีข้อสงสัยไว้ว่า “ผู้ใดอยู่ในวงเล่น

³⁵ สมพร พรหมพิตร และคณะ. *อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 32*. หน้า 46.

³⁶ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 563/2490

³⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 861/2493

อันขัดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือขัดต่อข้อความในกฎกระทรวงหรือ ใบบัญญาตซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นเล่นด้วย เว้นแต่ผู้ซึ่งเพียงแต่การเล่นในงานรื่นเริงสาธารณะหรืองานนักขัตฤกษ์ หรือในที่สาธารณะสถาน”

2.2.3) วงเล่นและสถานที่เล่น

วงเล่นและสถานที่เล่น เป็นองค์ประกอบควบคู่กับผู้เล่นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวินิจฉัยว่า ผู้เล่นคนใดอยู่ในวงเล่นหรือไม่ และเครื่องมือหรือทรัพย์สินใดใช้เล่นพนันกันในวงเล่นหรือไม่

วงเล่น หมายถึง พื้นที่ซึ่งผู้เล่นการพนันห้อมล้อมอยู่ ในวงเล่นมีเครื่องเล่นพนัน ทรัพย์สินที่พนันพร้อมสำหรับการเล่นพนัน บางกรณีวงเล่นอาจไม่อยู่ในที่ห้อมล้อมของผู้เล่น เช่น การแข่งม้า ไม่มีวงเล่นเป็นรูปร่าง การเล่นพนันสลากกินรวบไม่จำเป็นต้องมีวงเล่นเป็นรูปร่าง แต่การกระทำและความสัมพันธ์ระหว่างผู้จัดให้มีการเล่นพนันกับผู้เล่นพนันนั่นเองคือวงเล่น

ข้อสันนิษฐานการเป็นผู้เล่น ตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มีข้อยกเว้นหรือเป็นอันใช้ไม่ได้หากปรากฏว่าสถานที่ที่เล่นการพนันกันนั้นเป็นงานรื่นเริงสาธารณะ หรืองานนักขัตฤกษ์ หรือในที่สาธารณะสถาน ที่ยกเว้นไว้ดังกล่าวนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าในงานรื่นเริงหรือสถานที่เหล่านี้ เช่น งานวัด งานประเพณีต่างๆ ผู้ใดก็ย่อมเดินดูการละเล่นต่างๆ เป็นธรรมดา และการดูการละเล่นเหล่านี้แม้เป็นการเล่นการพนัน เขาก็อาจยืนดูเพียงชั่วคราวแล้วผ่านไปดูการละเล่นอื่นๆต่อไป จึงไม่เป็นกรรมแก่ผู้นั้นหากจะถูกรวมว่าเขาตั้งใจเล่นการพนันนั้นๆ ด้วย

2.3) ภาษีการพนันและค่าธรรมเนียม

เรื่องเกี่ยวกับภาษีการพนันและค่าธรรมเนียม มีกำหนดไว้ในมาตรา 16³⁸ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ดังนี้

“มาตรา 16 รัฐมนตรีเจ้าหน้าที่รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ มีอำนาจกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตการเล่นหมายเลข 17 ในบัญชี ข. เสียภาษีไม่เกินกว่าร้อยละสิบแห่งยอดรายรับก่อนหักรายจ่าย การเล่นหมายเลข 19 ในบัญชี ข. ไม่เกินกว่าร้อยละสิบแห่งยอดรายรับซึ่งหักรายจ่ายแล้ว และการเล่นหมายเลข 16 หมายเลข 18 และหมายเลข 20 ในบัญชี ข. ไม่เกินร้อยละสิบแห่งยอดราคาสลากซึ่งมีผู้รับซื้อก่อนหักรายจ่าย

รัฐมนตรีเจ้าหน้าที่รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ จะกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาต การเล่นหมายเลข 17 หมายเลข 18 และหมายเลข 19 ในบัญชี ข. เสียภาษีเพิ่มขึ้นอีกไม่

³⁸ มาตรา 16 แก้ไขโดย มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2503

เกินร้อยละสองครึ่ง เพื่อให้เป็นรายได้ของเทศบาลแห่งท้องที่ที่เล่นการพนันตาม ใบอนุญาต โดยกำหนดในกฎกระทรวงก็ได้”

เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่ากรณีภาษีนั้น การพนันที่ขออนุญาตให้เล่นได้ตาม บัญชี ข. 24ประเภท มีเพียง 5 ประเภทที่ต้องเสียภาษีตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ได้แก่ สลากกินแบ่ง สลากกินรวบ โดแคโตเซเตอร์ สวีป บู้กเมกิง และสลากกินแบ่งต่างประเทศ³⁹ นอกจากนี้ที่กล่าวมานี้เสียเพียงค่าธรรมเนียมการอนุญาตเท่านั้น โดยค่าธรรมเนียมใบอนุญาตของการ เล่นการพนันในแต่ละประเภทจะมีอัตราที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ 20 (พ.ศ.2524) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478

3) การควบคุมและการอนุญาต

การอนุญาตให้เล่นการพนัน มี 3 กรณี⁴⁰ คือ

3.1) การอนุญาตโดยพระราชกฤษฎีกา

เฉพาะการเล่นที่ระบุไว้ในบัญชี ก. ตามมาตรา 4 วรรค 1 ที่ห้ามมิให้อนุญาตจัดให้ มี หรือเข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นอันระบุไว้ในบัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 หรือการเล่นที่มีลักษณะคล้ายกับหรือการเล่นอื่นใด ซึ่งรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ได้ออกกฎกระทรวงระบุ เพิ่มเติมห้ามไว้ แต่เมื่อรัฐบาลพิจารณาเห็นว่า ณ สถานที่ใดสมควรจะอนุญาตภายใต้บังคับเงื่อนไข ใด ให้มีการเล่นชนิดใด ก็อนุญาตได้โดยออกพระราชกฤษฎีกา

ปัจจุบันนี้มีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเงื่อนไขการพนันตามมาตรา 4 แห่ง พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2474 (ฉบับที่ 2)⁴¹อนุญาตให้เล่นการพนันตามบัญชี ก. ได้ใน สถานกาสิโนของรัฐบาล ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจัดตั้งขึ้นเท่านั้น

3.2) การอนุญาตโดยรัฐมนตรีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

เฉพาะการพนันตามบัญชี ข. และกฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 17 (พ.ศ.2503) ข้อ 4 กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเล่นการพนันตามบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 และใบอนุญาตจัดให้มีการแถมพกดหรือรางวัลด้วยการเลี้ยง โชคโดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้า หรืออาชีพตามมาตรา 8 คือ

- นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรประจำท้องที่ ซึ่งดำรงตำแหน่งสารวัตรขึ้นไป สำหรับกรุงเทพมหานคร

³⁹ โปรดดูรายละเอียดจาก กฎกระทรวงฉบับที่ 17 (พ.ศ.2503) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478

⁴⁰ สมพร พรหมพิตร และคณะ. *อ่าวแล้ว เริงอรอดที่* 32. หน้า 61-70.

⁴¹ ตรา ณ วันที่ 30 มิถุนายน พุทธศักราช 2482

- นายอำเภอท้องที่ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ สำหรับ จังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร

เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตเล่นการพนันตามบัญชี ข. และใบอนุญาตจัดให้มีการแถมพหกหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพตามมาตรา 8 ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไข กล่าวคือ การเล่นการพนันที่เจ้าพนักงานออกใบอนุญาตให้เล่นได้ ได้แก่ 1.แข่งม้าหรือแข่งสัตว์อื่นซึ่งไม่มีการเล่น โตเต โลเซเตอร์ สวีป หรือนุกเมกกิง รวมอยู่ด้วย 2. วิ่งวัวคน ซึ่งไม่มีการ โตเต โลเซเตอร์ สวีป หรือนุกเมกกิง รวมอยู่ด้วย 3. ไฟ่นกกระจอก ไฟต่อแค้น และไฟต่าง ๆ เว้นแต่ไฟโปรกเกอร์ และไฟเพ 4. ควด 5. ซ้องฮ้อย 6. สบ้ำทอย 7. สบ้ำซุด 8. ชกมวย 9. มวยปล้ำ

ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล สำหรับในกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับจังหวัดอื่น สั่งให้ออกใบอนุญาตจัดให้มีการเล่นการพนัน ดังต่อไปนี้ คือ 1. ให้สัตว์ต่อสู้กัน 2. ไฟโปรกเกอร์ ไฟเพ 3. บิลเลียด 4. การจัดให้มีการแถมพหกหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพ

การพนันส่วนที่เหลือที่มีชื่อระบุอยู่ในบัญชี ข. ให้ออกใบอนุญาตได้เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ใ้สั่งอนุมัติให้ออกใบอนุญาตได้เท่านั้น

3.3) การอนุญาตโดยกฎกระทรวง

อนุญาตให้จัดขึ้นโดยไม่ต้องมีใบอนุญาต มีกำหนดไว้ในข้อ 13 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 17 พ.ศ.2503

4) บทกำหนดโทษ

พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 เป็นพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญาฉบับหนึ่ง โดยโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. การเรียกคืนใบอนุญาตตามมาตรา 11 และ 2. โทษทางอาญาทั่วไป ตามมาตรา 18 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีบัญญัติไว้ในมาตรา 9 ตรี มาตรา 12 มาตรา 13 และ มาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัตินี้

4.1) การเรียกคืนใบอนุญาต

กรณีผู้ที่ได้รับอนุญาตกระทำความผิดกฎหมายหรือผิดเงื่อนไขตามใบอนุญาต เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตมีสิทธิเรียกใบอนุญาตคืนได้ ทั้งนี้ตามที่มาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 กำหนดไว้

“มาตรา 11 เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตมีสิทธิจะเรียกใบอนุญาตคืน เมื่อมีเหตุอันสมควรเชื่อว่า ผู้รับใบอนุญาตกระทำการละเมิดพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวง หรือใบอนุญาตซึ่งออกตามความพระราชบัญญัตินี้”

4.2) โทษทางอาญาทั่วไป

พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มีการกำหนดบทลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา ไว้ 3 ระดับ คือ จำคุก ปรับ และริบทรัพย์สิ้น ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 9 ตรี มาตรา 12 มาตรา 13 และ มาตรา 14 ดังต่อไปนี้

“มาตรา 9 ตรี ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 9 ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 12 ผู้ใดจัดให้มีการเล่น หรือทำอุบายล่อ ช่วยประกาศโฆษณา หรือชักชวน โดยทางตรงหรือทางอ้อม ให้ผู้อื่นเข้าเล่นหรือเข้าพนัน ในการเล่นซึ่งมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานหรือรับอนุญาตแล้วแต่เล่นพลิกแพลง หรือผู้ใดเข้าเล่นหรือเข้าพนัน ในการเล่นอันขัดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฏกระทรวง หรือข้อความในใบอนุญาต ผู้นั้นมีความผิดต่อไปนี้

(1) ถ้าเป็นความผิดในการเล่นตามบัญชี ก.หมายเลข 1 ถึงหมายเลข 16 หรือการเล่นตามบัญชี ข. หมายเลข 16 เฉพาะสลากกินรวบ หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกันนี้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ปี และปรับตั้งแต่ 500 บาท ขึ้นไปจนถึง 5,000 บาท ด้วยอีกโทษหนึ่ง เว้นแต่ผู้เข้าเล่นหรือเข้าพนันที่เรียกว่าลูกค้ำ ให้จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 5,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(2) ถ้าเป็นความผิดในการเล่นอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 2,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่ความผิดตามมาตรา 4 ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 13 ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 4 อันว่าด้วยการรับคืนหรือรับซื้อ หรือแลกเปลี่ยนรางวัลนั้น มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 500 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 14 ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 8 มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับตั้งแต่ 50 บาทขึ้นไปจนถึง 2,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

นอกจากบทบัญญัติใน 4 มาตราดังกล่าว จะได้มีการมีการกำหนดโทษทางอาญาไว้แล้ว ในมาตรา 14 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ก็ได้มีการกำหนดบทเพิ่มโทษไว้อีกด้วย ดังนี้

“มาตรา 14 ทวิ ผู้ใดกระทำความผิด ต้องระวางโทษตามพระราชบัญญัตินี้เมื่อพ้นโทษแล้วยังไม่ครบกำหนดสามปีกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้อีก

(1) ถ้าโทษซึ่งกำหนดไว้สำหรับความผิดที่กระทำครั้งหลังเป็นโทษจำคุก และปรับให้วางโทษทัณฑ์

(2) ถ้าโทษซึ่งกำหนดไว้สำหรับความผิดที่กระทำครั้งหลังเป็นโทษจำคุก หรือปรับ วางโทษทั้งจำทั้งปรับ”

เจตนารมณ์ของมาตรา 14 ทวิ ก็เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดซ้ำซากให้เกิดความ เจ็ดหลายมากยิ่งขึ้นเพื่อที่จะไม่กล้าที่จะกลับมากระทำความผิดอีก⁴²

กรณีการริบทรัพย์สินในความผิดเกี่ยวกับการพนัน ได้กำหนดไว้ใน มาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2548 ดังนี้

“มาตรา 10 ทรัพย์สินพนันกันซึ่งจับได้ในวงการเล่นอันขัดต่อบทแห่ง พระราชบัญญัตินี้ หรือขัดต่อข้อความในกฎกระทรวงหรือในอนุญาตซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้น เว้นแต่ทรัพย์สินซึ่งมิได้เอาออกพนัน

เครื่องมือที่ใช้ในการเล่นนั้นให้ศาลมีอำนาจริบได้ตามกฎหมายลักษณะอาญา ประกาศหรือเอกสารอย่างใด ๆ อันมุ่งหมายให้เป็นการชักชวนผู้อื่นให้เล่น ดังกล่าวไว้ในมาตรา 9 วรรคสอง นั้น ดำรวจหรือกรรมการอำเภอจะยึดและทำลายเสียก็ได้ ถ้า ประกาศหรือเอกสารนั้นส่งทางไปรษณีย์ถึงผู้รับที่อยู่ในราชอาณาจักร เจ้าพนักงานไปรษณีย์จะยึด ประกาศหรือเอกสารนั้นไว้ก็ได้

แต่เจ้าพนักงานไปรษณีย์ต้องแจ้งให้ผู้รับทราบ ถ้าผู้รับมีข้อโต้แย้งว่าประกาศ หรือเอกสารนั้นมิได้เกี่ยวแก่การพนัน ผู้รับจะนำคดีไปฟ้องศาลภายในกำหนด 1 เดือน นับแต่วันที่ ได้รับแจ้งความจากเจ้าพนักงานไปรษณีย์ก็ได้ ถ้าผู้รับมิได้นำคดีไปฟ้องศาลก็ดี หรือเมื่อศาลสั่งยื่น การยึดนั้นก็คดีเจ้าพนักงานไปรษณีย์มีอำนาจทำลายประกาศหรือเอกสารที่ยึดไว้วันนั้น ได้ แต่เจ้า พนักงานไปรษณีย์จะเปิดซองหรือห่อออกดู โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรานี้ไม่ได้ เว้นแต่จะมี เครื่องหมายภายนอกแสดงว่า ในซองหรือในห่อนั้นมีสิ่งที่จะต้องริบและทำลายตามพระราชบัญญัตินี้”

การริบทรัพย์สินตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2548 ได้มี การกำหนดให้ริบทรัพย์สินไว้ 2 ประเภท คือ 1. ทรัพย์สินที่ใช้เป็นวัตถุแห่งการแพ้ชนะ หรือ ทรัพย์สินพนันที่จับได้ในวงเล่น และ 2. เครื่องมือที่ใช้เล่นพนัน ซึ่งมีผลต่างกันคือ ถ้าเป็นทรัพย์สิน พนันให้ศาลริบโดยเด็ดขาด เว้นแต่ทรัพย์สินที่มิได้เอาออกพนัน⁴³

⁴² นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2554). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัย กฎหมายเกี่ยวกับการพนันใน ประเทศไทย. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.). หน้า 19.

⁴³ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 246/2516

เรื่องสินบนนำจับมีกำหนดไว้ในมาตรา 15⁴⁴ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ดังนี้

“มาตรา 15 นอกจากโทษที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเป็นกรณีที่ มีผู้นำจับผู้กระทำความผิด ให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาลขอให้จ่ายสินบนแก่ผู้นำจับด้วยและให้ ศาลสั่งไว้ในคำพิพากษาให้ผู้กระทำความผิดใช้เงินสินบนแก่ผู้นำจับกึ่งหนึ่งของจำนวนค่าปรับด้วยอีก โสดหนึ่ง ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ชำระสินบนดังกล่าวให้จ่ายจากเงินที่ได้จากของกลาง ซึ่งศาลสั่งริบเมื่อ คดีถึงที่สุดแล้ว หรือจ่ายจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาล”

3.2.2 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

1) เจตนารมณ์ของกฎหมาย

เจตนารมณ์ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพนันนี้ ก็ เพื่อมิให้มีการเรียกร้อยทรัพย์สินที่เกิดจากการเล่นพนันต่อกัน เพราะอาจเป็นที่มาของการกระทำความผิดอาญาอย่างอื่นได้ เช่นการฉ้อโกง การประทุษร้ายต่อร่างกายหรือทรัพย์สิน ดังนั้น สัญญา หรือข้อตกลงอันเกี่ยวกับการพนันจึงไม่สมบูรณ์ตามกฎหมาย ไม่อาจฟ้องร้องบังคับคดีกันได้⁴⁵

2) เนื้อหาสาระของกฎหมาย

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเล่นการพนันไว้ใน บรรพ 3 ลักษณะ 18 การพนันและขึ้นต่อ มาตรา 853-855 ดังนี้

“มาตรา 853 อันว่าการพนันหรือขึ้นต่อนั้น ท่านว่าหาก่อให้เกิดหนี้ไม่ สิ่งที่ได้ให้ กันไปในการพนันหรือขึ้นต่อกิจจะทวงคืนไม่ได้ เพราะเหตุหามูลหนี้ย่างหนึ่งอย่างใดมิได้

ข้อบัญญัติที่กล่าวนี้ ท่านให้ใช้ตลอดถึงข้อตกลงเป็นมูลหนี้ย่างหนึ่งอย่างใด อันฝ่ายข้างเสียพนันขึ้นต่อ หากทำให้แก่อีกฝ่ายหนึ่งเพื่อจะใช้หนี้เงินพนันหรือขึ้นต่อนั้นด้วย”

“มาตรา 854 อันการออกสลากกินแบ่งก็ดี ออกสลากกินรวบก็ดี ท่านว่าเป็น สัญญาอันจะผูกพันต่อเมื่อรัฐบาล ได้ให้อำนาจหรือให้สัตยาบันแก่การนั้นเฉพาะราย นอกนั้นท่าน ให้บังคับตามบทบัญญัติมาตรา 853”

“มาตรา 855 ภายได้บังคับแห่งบทบัญญัติมาตรา 312 และ 916 ตัวเงินหรือเอกสาร อย่างอื่นทุกฉบับซึ่งออกให้เต็มจำนวน หรือแต่โดยส่วน เพื่อแทนเงินใดๆ อันได้แก่ขณะพนันขึ้นต่อ ก็ดี ออกให้เพื่อให้เงินยืมมาใช้ในการพนันขึ้นต่อเช่นว่านั้นก็ดี ท่านว่าไม่บริบูรณ์

⁴⁴ มาตรา 15 แก้ไขโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่5) พ.ศ.2490

⁴⁵ ปิยวรรณ กองแก้ว. อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 31. หน้า 114.

เพื่อประโยชน์แห่งบทบัญญัตินี้ เงินรายใดให้ยืมแก่บุคคลกำลังเล่นการพนันหรือขันท่อ ในเวลา ณ สถานที่เล่นเช่นนั้น ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเงินนั้นได้ให้ยืมไปเพื่อเล่นการพนันหรือขันท่อ”

จากบทบัญญัติดังกล่าว โดยเฉพาะในมาตรา 853 จะเห็นได้ว่าการพนันนั้นไม่ก่อให้เกิดหนี้ตามกฎหมาย ฝ่ายที่ชนะพนันย่อมไม่สามารถเรียกร้องให้ฝ่ายที่แพ้พนันชำระหนี้ให้แก่ตนได้

3.2.3 พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517⁴⁶

1) เจตนารมณ์ของกฎหมาย

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 คือ โดยที่การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นกิจการที่ปฏิบัติเกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง และเป็นกิจการที่มีรายได้รายจ่ายมากทั้งปริมาณและรายการ สมควรมีกฎหมาย กำหนดให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งมีหน้าที่ในการนี้ เป็นนิติบุคคลและกำหนดรายได้และรายจ่ายให้เป็นไปโดยรัดกุม เป็นกิจจะลักษณะและเหมาะสมจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

2) เนื้อหาสาระของกฎหมาย

พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีอำนาจออกสลากกินแบ่งรัฐบาลและดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่เพียงผู้เดียว ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติในมาตรา 5 และ มาตรา 35 ดังนี้

“มาตรา 5 ให้จัดตั้งสำนักงานสลากกินแบ่งขึ้นเรียกว่า สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(1) ออกสลากกินแบ่งรัฐบาล

(2) จัดการโรงพิมพ์อันเป็นอุปกรณ์ในการพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาล หรือพิมพ์สิ่งพิมพ์อื่นที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ

(3) กระทำการอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นประโยชน์แก่การดำเนินกิจการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล”

“มาตรา 35 การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะจำหน่ายเองหรือแต่งตั้ง

บุคคลอื่นจะเป็นคนเดียวหรือหลายคนเป็นตัวแทนจำหน่ายทั้งหมด หรือบางส่วนก็ได้

ในกรณีที่ได้รับเงินช่วยราชการจากตัวแทนจำหน่าย ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน”

⁴⁶ ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 91 ตอน 157 หน้า 1 (20 ก.ย.2517)

สลากกินแบ่งรัฐบาลแม้จะเป็นการพนันรูปแบบหนึ่ง แต่ก็มีข้อยกเว้น โดยบทบัญญัติของกฎหมายให้หนี้ที่เกิดจากการพนันชนิดนี้ เป็นหนี้ที่อาจเรียกร้องให้ชำระได้ตามกฎหมาย ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติในมาตรา 36 และ มาตรา 37 ดังต่อไปนี้

“มาตรา 36 ให้ถือว่าการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการออกสลากกินแบ่ง โดยได้รับอำนาจจากรัฐบาลอันเป็นผลให้หนี้ที่เกิดจากการออกสลากกินแบ่งดังกล่าว เป็นหนี้ที่อาจเรียกร้องให้ชำระได้ตามกฎหมาย และให้ถือว่าการออกสลากกินแบ่งดังกล่าวนั้นเป็นการออกสลากกินแบ่งที่ได้รับใบอนุญาตและประทับตราจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการพนันแล้ว และไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมและค่าภาษีใดๆตามกฎหมายนั้น”

“มาตรา 37 สิทธิเรียกร้องให้ชำระหนี้อันเกิดจากการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีกำหนดอายุความสองปี”

3.2.4 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550⁴⁷

1) เจตนารมณ์ของกฎหมาย

เจตนารมณ์ในการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550⁴⁸ คือ เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดฐานความผิดและบทกำหนดโทษในการเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้กระทำความผิดอันเป็นการคุ้มครองสิทธิแก่ประชาชน ตลอดจนเพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ทั้งด้านนโยบาย มาตรฐาน แนวปฏิบัติและกำหนดหน้าที่ของผู้ให้บริการทั้งแก่ตนเองหรือผู้อื่นในการเข้าอินเทอร์เน็ต โดยมีแนวทางปฏิบัติให้เกิดความชัดเจนถูกต้องเป็นแนวเดียวกัน

2) เนื้อหาสาระของกฎหมาย

แม้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 จะมีบทบัญญัติว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Computer Related crime) ไว้ แต่ก็มีได้มีการบัญญัติถึงการพนันรวมไว้ในกฎหมายฉบับนี้ด้วย

อย่างไรก็ดี การพนันนับว่าเป็นการกระทำที่มีลักษณะที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน จึงเข้าได้กับกรณีของ มาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งบัญญัติไว้ดังนี้

⁴⁷ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 27 ก. หน้า 4-13 (18 มิ.ย.2550)

⁴⁸ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2551). *คู่มือการปฏิบัติและแนวทางการป้องกันเพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (พิมพ์ครั้งที่ 1)* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.thaihotline.org/images/handbook-MICT.pdf>

“มาตรา 20 ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ตามที่กำหนดไว้ในภาคสองลักษณะ 1 หรือลักษณะ 1/1 แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน พนักงานเจ้าหน้าที่ โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้อง พร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น ได้ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการระงับการทำให้แพร่หลายนั้นเอง หรือสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นก็ได้”

ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จะดำเนินการปิดกั้นหรือระงับการเผยแพร่ข้อมูลในเว็บไซต์ที่เปิดให้มีการเล่นพนันได้ โดยทำตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ

พนักงานเจ้าหน้าที่ โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้อง พร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น ได้ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการระงับการทำให้แพร่หลายนั้นเอง หรือสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นก็ได้